

Vjesnik Вісник

Broj 88, 6/2023. / Номер 88, 6/2023.

ISSN 1847-327X

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

З Різдвом Христовим!

Господи, захисти наших воїнів
і принеси нам мир

КОЛИ ПРИЙДЕ РІЗДВО, ЗГАДАЙ СОЛДАТА...

Коли вночі у дім, квартиру, хату
Прийде Різдво, ялинка і вогні —
Згадай, хоч на хвилинку, про солдата,
Який в окопі мерзне на війні,
Який своє Різдво зустріне в полі
Під кулі свист і вітру коляду...
Хай спогад твій йому тамує болі,
Хай щира згадка піднімає дух,
Бо в цього річного році щастя й туга
Змішались в датах, цифрах, іменах...
Яке ж Різдво без батька, сина, друга...
Які ж свята, коли іде війна.
І в час, коли годинник цокне в тиші
Й по вінця буде келих. Щастя... сміх...
Не говори тостів хвалебно-пишних,
А помолись за мертвих і живих...

Микола Білик

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske
Видавець: Українська громада Республіки Хорватія
Vijeće Europe 204, 32 000 Vukovar
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040
Uredništvo Vjesnika:
Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X
“Vjesnik” je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: 1000 primjeraka
Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: Владо Карешин
Za izdavača: Vlado Karešin
Головний редактор: Оксана Мартинюк
Glavni urednik: Oksana Martinjuk
Редакція:
Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Олеся Рагуз
Uredništvo:
Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Olesja Raguž
Лектор хорватської мови: Нівес Романек
Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek
Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Буруш
Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 ODRŽANA 104. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE
- 4 ODRŽAN SEMINAR SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE
- 5 DELEGACIJA UKRAJINSKE ZAJEDNICE RH ODALA POČAST BRANITELJIMA REPUBLIKE HRVATSKE
- 6 DAN SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA
- 7 PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJEPOLOŽILI VIJENAC NA MEMORIJALNOM GROBLJU U VUKOVARU
- 7 U VUKOVARU OBILJEŽEN DAN SJEĆANJA NA POGINULE GRKOKATOLIKE I SVE ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA
- 8 UČENICI OŠ „ANTUN MATIJA RELJKOVIĆ“ BEBRINA OBILJEŽILI DAN SJEĆANJA NA VUKOVAR
- 9 OBILJEŽAVANJE 90. OBLJETNICE HOLODOMORA
- 11 U LIPOVLJANIMA OBILJEŽENA TUŽNA OBLJETNICA GLADOMORA U UKRAJINI
- 12 U SLAVNOSKOM BRODU MOLITVA ZA ŽRTVE HOLODOMORA U UKRAJINI
- 13 U ŠUMEĆU OBILJEŽENA OBLJETNICA HOLODOMORA U UKRAJINI
- 13 ПАМ'ТИМО!
- 14 УЧНІ В ЛИПОВЛЯНАХ І ПЕТРІВЦЯХ ВІДЗНАЧИЛИ 90-У РІЧНИЦЮ ГОЛОДОМОРУ
- 14 SVIJEĆE SJEĆANJA U KANIŽI

Djelatnost naših društava

- 15 ODRŽANA GODIŠNJA IZVJEŠTAJNA SKUPŠTINA UKPD „UKRAJINA“ SLAVONSKI BROD
- 15 U SPLITU ODRŽANA MANIFESTACIJA „JESTE LI ZNALI?“
- 16 IZLOŽBA NARODNIH NOŠNJI NACIONALNIH MANJINA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
- 16 У РІЄЦІ ВІДБУВСЯ ІІІ МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ-КОНКУРС «ЩЕДРИК»
- 18 IV. MEĐUNARODNA SMOTRA PJEVAČKIH ZBOROVA U SLAVONSKOM BRODU
- 19 U SPLITU PREDSTAVLJENA KNJIGA ZA DJECU „ŽUTOPELA HALAJDA“
- 20 UKRAJINCI IZ UŽHORODA POSJETILI UKRAJINCE U VUKOVARU
- 20 PREDSTAVLJANJE UKRAJINSKE KNJIŽEVNOSTI NA MJESECU HRVATSKE KNJIGE
- 23 MJESEC HRVATSKE KNJIGE U GRADSKOJ KNJIŽNICI SLAVONSKI BROD
- 23 МІСЯЦЬ ХОРВАТСЬКОЇ КНИГИ
- 24 МОВО РІДНА, СЛОВО РІДНЕ...
- 24 УКРАЇНСЬКІ РІЗДВЯНІ ЛИСТІВКИ В МІСЬКОМУ МУЗЕЇ ВУКОВАРА
- 24 УКРАЇНЬСКА НАРОДНА ТВОРЧИСТЬ РУКАМИ ДІТЕЙ
- 25 SMOTRA FOLKLORA „OBIČAJI STAROG ZAVIČAJA“ U PLETERNICI
- 26 NASTUP „KARPATA“ NA MEĐUNARODNOJ SMOTRI FOLKLORA U DELNICAMA
- 27 U VUKOVARU PREDSTAVLJENA SLIKOVNICA „DJEVOJČICA SA ŠIROM OTVORENIM OČIMA“
- 27 KATARINSKI SAJAM U SLAVONSKOM BRODU
- 28 „S PJESMOM ZAJEDNO“
- 28 У ОСІЄКУ ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ
- 29 „KARPATI“ IZ LIPOVLJANA NA ADVENTSKOM SAJMU
- 29 УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДКИ НА ФЕСТИВАЛІ «АДВЕНТ У ВУКОВАРІ»
- 30 PROSLAVA SVETOG NIKOLE U CRKVI
- 30 «МИКОЛАЙ, МИКОЛАЙ, ТИ ДО НАС ЗАВІТАЙ...»
- 31 СВЯТИЙ МИКОЛАЙ В СЕРЦІ ХОРВАТІЇ
- 31 ЯСКРАВИЙ ПРИКЛАД МИЛОСЕРДЯ
- 32 BLAGDAN SVETOG NIKOLE U SLAVONSKOM BRODU
- 32 «ЙДЕ СВЯТИЙ МИКОЛАЙ, ТИ ДОБРОМ ЙОГО СТІЧАЙ»
- 33 UKRAJINSKA PJESMA NA ŠKOLSKOJ PRIREDBI ZA BLAGDAN SVETOG NIKOLE
- 33 DOČEK SVETOG NIKOLE U LIPOVLJANIMA

Čuvajmo vjeru i duhovne tradicije

- 34 U LIPOVLJANIMA ZAPOČELO OBILJEŽAVANJE 400 GODINA MUČENIŠTVA SVETOGA JOZAFATA
- 34 SVEČANOST U GRKOKATOLIČKOJ CRKVI U KANIŽI
- 35 30 GODINA SVETE LITURGIJE NA UKRAJINSKOM JEZIKU PRI ŽUPI SV. ĆIRILA I METODA U ZAGREBU
- NA NASLOVNOJ STRANICI: Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković kod spomenika Tarasu Ševčenku u Ukrajinskoj ulici u Zagrebu povodom obilježavanja 90. obljetnice Holodomora u Ukrajini.
- NA ZADNJOJ STRANICI: Ukrajinci Zagreba zahvaljuju Republici Hrvatskoj na podršci i velikoj pomoći Ukrajini te prognanicima iz ratom zahvaćene Ukrajine.

ODRŽANA 104. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

U prostorijama Vlade Republike Hrvatske 23. studenog 2023. godine održana je 104. tematska sjednica Savjeta za nacionalne manjine.

Sjednicu je otvorio predsjednik Savjeta Tibor Varga kojoj su uz članove Savjeta prisustvovali i predstavnici Hrvatske radiotelevizije, glavni ravnatelj Hrvatske radiotelevizije Robert Šveb, Renato Kunić pomoćnik glavnog ravnatelja Hrvatske radiotelevizije, Rahela Štefanović, glavna urednica programa HTV1, HTV2, HTV3, HTV4 i Međunarodnog televizijskog programskog kanala, Danijela Draštata, urednica, emisije „Prizma“ i Aleksandra Erak, urednica redakcije Unutarnja politika i društvo IMS Hrvatskog radija te Nemanja Relić, ovlašten za obavljanje poslova predstojnika Ureda potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske za društvene djelatnosti i ljudska prava i Irena Kregar Šegota, načelnica Sektora za razvoj kulture i umjetnosti, Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske.

Predsjednik Savjeta uvodno je izložio postignute rezultate Savjeta usko vezane uz temu Rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina s Dnevnog reda 103. sjednice održane 14. rujna 2023. godine. Na izborima za članove vijeća i predstav-

nike nacionalnih manjina 2023. godine, održanim 7. svibnja 2023. godine izabrano je 339 vijeća i 105 predstavnika nacionalnih manjina.

Ministarstvo uprave i pravosuđa izvijestilo je kako je s danom 20. listopada 2023. godine u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika izvršen upis 84 od 86 zahtjeva za upis novoizabranih predstavnika, dok su 2 zahtjeva u postupku rješavanja.

Nadalje, od 266 zahtjeva za upis novoizabranih vijeća izvršen je upis njih 226 što znači da je 85% pristiglih zahtjeva za upis riješeno. U rješavanju je zahtjev za upis jedne (1) koordinacije vijeća i predstavnika.

Nadalje, glede obveze isplate troška izborne promidžbe udrugama-predlagateljima kandidata Ministarstvo je izvijestilo kako su uputili dopis 283 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Očitovalo se 248 jedinica od kojih su 183 jedinice isplatile trošak, 19 jedinica nije izvršilo isplatu, dok je 46 jedinica obavijestilo Ministarstvo kako na njihovom području nije bilo kandidatura i 35 jedinica nije dostavilo odgovor.

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske

ODRŽAN SEMINAR SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

U organizaciji Savjeta za nacionalne manjine 7. prosinca 2023. u prostorijama Novinarskog doma u Zagrebu održan je seminar o interaktivnom načinu prijave programa kulturne autonomije nacionalnih manjina putem interneta za 2024. godinu i predaji godišnjih izvješća o ostvarivanju programa i utrošku sredstava iz državnog proračuna za 2023. godinu.

Uvodnu riječ imao je predsjednik Savjeta Tibor Varga koji je prisutne predstavnike udruga i ustanova izvijestio da je u prijedlogu Državnog proračuna za 2024. godinu Vlada Republike Hrvatske osigurala za programe kulturne autonomije 25% više sredstava nego u prethodnoj 2023. godini.

O financijskom poslovanju i izvješćima neprofitnih organizacija izlagala je Hajdica Filipčić, voditeljica Službe za neprofitno računovodstvo i izvještavanje Ministarstva financija.

Zamjenica predstojnika Stručne službe Savjeta za nacionalne manjine Ida Balić izlagala je o interaktivnom načinu prijava programa kulturne autonomije putem interneta za 2024. godinu sa osvrtom na greške koje se najčešće javljaju u praksi pri pripremi prijedloga programa za Javni poziv.

Predsjednik Savjeta Tibor Varga govorio je i o interaktivnoj predaji godišnjih izvješća o ostvarivanju programa i utrošku sredstava iz državnog proračuna za 2023. godinu.

Okupljenima se obratio i član Savjeta za nacionalne manjine i zastupnik češke i slovačke nacionalne manjine u Hrvatskom saboru Vladimir Bilek.

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske

DELEGACIJA UKRAJINSKE ZAJEDNICE RH ODALA POČAST BRANITELJIMA REPUBLIKE HRVATSKE

U Vukovaru, na Memorijalnom groblju žrtava Domovinskog rata, 11. studenog 2023. godine delegacija Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske položila je vijenac povodom obljetnice stradanja Vukovara i Škabrnje. Članovi Predsjedništva i Nadzornog odbora Ukrajinske zajednice RH zapalili su svijeće i pomolili se za sve branitelje i civile poginule u Domovinskom ratu za neovisnost i samostalnost suverene države Hrvatske.

Istog dana u Ukrajinskom domu u Vukovaru održana je 78. sjednica Predsjedništva te XX. godišnja skupština Ukrajinske zajednice RH.

Dominantna pitanja sjednice Predsjedništva bila su priprema financijskog plana i programa Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske za 2024. godinu te priprema jednog od najvećih projekata Zajednice – Ljetne škole za izučavanje ukrajinskog jezika i kulture, imenovanje odgovornih osoba za pripremu i realizaciju nastavnog programa.

U radu Redovite godišnje skupštine sudjelovalo je 11 delegata s pravom glasa, a to su predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin iz Slavonskog Broda koji je i vodio Skupštinu, Olga Kaminska iz Rijeke, Mirko Fedak iz Lipovljana, Nikola Zastrižni iz Slavonskog Broda, Željko Has iz Kaniže, Darko Karamazan iz Šumeća, Oksana Martinjuk iz Osijeka, Davor Lagudza iz Petrovaca, Marija Meleško iz Zagreba, Iryna Kozlica iz Splita (preko zoom platforme) i

kao delegat ispred fizičkih osoba većinom glasova odabrana je bila Tetyana Kochnyeva Ramač iz Vukovara.

Jedno od najbitnijih pitanja Skupštine bilo je kvalitetna priprema plana i programa rada Krovne organizacije Ukrajinaca u RH te udruga-članica Ukrajinske zajednice RH za 2024. godinu, prijedlog značajnih projekata Zajednice, poboljšanja kvalitete izdavaštva te informiranja, pomoć Ukrajini i prognanim Ukrajinacima koji privremeno borave na području Republike Hrvatske.

Oksana Martinjuk

DAN SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA

Vukovarke i Vukovarci, ali i svi stanovnici Republike Hrvatske, 18. studenog 2023. godine prisjetili su se najtežih, ali najponosnijih trenutaka u novijoj hrvatskoj povijesti. Dan kada je nakon 87 dana herojskog otpora slomljena obrana grada kojega su potom okupirali JNA i srpske paravojske postrojbe počinivši strašne zločine nad civilima i braniteljima u potpuno razrušenom Vukovaru.

Program pod nazivom „Vukovar – moj izbor i u dobru i u zlu“ započeo je u dvorištu vukovarske bolnice, gdje je, uz molitvu i paljenje svijeća odana počast žrtvama vukovarske bolnice, braniteljima i civilima koji su zatočeni i odvedeni u smrt.

U studenom prije 32 godine, 260 ranjenika, hrvatskih branitelja i medicinskog osoblja odvedeno je iz vukovarske bolnice nakon sloma obrane grada na Ovčaru, gdje su mučki

ubijeni, a njihova su tijela ekshumirana iz masovne grobnice nakon više godina.

Molitvu za njih, ali i sve ostale žrtve, predvodili su vukovarski svećenici, uz glazbenu izvedbu klape Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“.

Komemorativni program nastavljen je Kolonom sjećanja do Memorijalnog groblja žrtava iz Domovinskog rata u kojoj je, prema procjenama Grada Vukovara, hodalo oko 150 tisuća ljudi iz cijele Hrvatske. Kolonu su predvodili hrvatski branitelji s članovima obitelji poginulih, nestalih, ubijenih, nasilno odvedenih i umrlih hrvatskih branitelja na čelu s pripadnicima HOS-a koji su branili Grad heroj, mjesto posebnog domovinskog pijeteta.

Na Memorijalnom groblju počast žrtvama, polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća, odali su posljednji zapovjednik obrane Vukovara Branko Borković s ratnim zapovjednicima i članovima obitelji poginulih, ubijenih, nestalih, nasilno odvedenih i umrlih hrvatskih branitelja, predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović s izaslanstvom, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković s izaslanstvom, predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković s izaslanstvom, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine Nj.E. Denis Bećirović s izaslanstvom, vukovarsko-srijemski župan Damir Dekanić s izaslanstvom te gradonačelnik Vukovara Ivan Penava s izaslanstvom.

Molitvu je predvodio đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit mons. dr. Đuro Hranić, dok je svetu misu za sve žrtve Domovinskog rata predvodio apostolski nuncij u RH mons. Giorgio Lingua.

Tetyana Ramač

Foto: OBŽ i Grad Osijek

PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE POLOŽILI VIJENAC NA MEMORIJALNOM GROBLJU U VUKOVARU

U povodu Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, članovi Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije položili su vijenac na spomenik žrtvama na Memorijalnom groblju u Vukovaru i odali počast herojima koji su izgubili život braneći svoju domovinu.

Zajednički vijenac položili su predsjednici vijeća bošnjačke, mađarske, rusinske, slovačke i srpske, albanske, njemačke i ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije.

Tetyana Ramač

U VUKOVARU OBILJEŽEN DAN SJEĆANJA NA POGINULE GRKOKATOLIKE I SVE ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA

UVukovaru, 21. studenoga 2023., na inicijativu vukovarskog grkokatoličkog župnika o. Olega Zakaljuka već drugu godinu obilježava se Dan sjećanja na poginule grkokatolike i sve žrtve Domovinskog rata.

Arhijerejsku liturgiju sv. Ivana Zlatoustoga u grkokatoličkoj župnoj crkvi Krista Kralja u Vukovaru služio je križevački vladika Milan Stipić. S vladikom Milanom su služili vukovarski grkokatolički župnik o. Oleg Zakaljuk, vukovarski rimokatolički župnik fra Tonio Vučemilović, petrovački župnik o. mr. Vladimir Sedlak, gvardijan franjevačkog samostana iz Dubrava fra Niko Josić, o. Miroslav Barnycko, umirovljeni svećenik o. Vladimir Magoč te đakoni o. Antonij Pajić i o. Joao Miguel iz Brazila.

Liturgiji su nazočili brojni vjernici te izaslanica ministra branitelja Tatjana Krezo, izaslanici gradonačelnika Vukovara Kristina Bilić i Darko Dimić, načelnik općine Tompojevci Milan Grubač, brigadir Petar Čabar, predsjednici i članovi više kulturno-umjetničkih društava, članovi Udruge branitelja i policije. Liturgiju je pjevao Katedralni zbor iz Užgoroda u Ukrajini pod vodstvom dirigenta o. Svjatoslava Zadornožnoga. Nakon svete liturgije u župnim prostorijama bila je otvorena izložba Nenada Barinića "Domovinski rat u stripu" u kojoj su sudjelovali i članovi Moto kluba „Golubica“.

Štefica Vojnović

UČENICI OŠ „ANTUN MATIJA RELJKOVIĆ“ BEBRINA OBILJEŽILI DAN SJEĆANJA NA VUKOVAR

Učenci koji izučavaju Ukrajinski jezik u OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina svake godine tradicionalno se pridružuju cijeloj školi u obilježavanju Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje.

Nakon pregleda dokumentarnih filmova o Vukovaru, učenici su paljenjem svijeća i molitvom odali počast svim žrtvama Domovinskog rata, posebno nevinoj ubijenoj djeci. Odrađena je i likovna radionica na temu „Vukovar - grad heroj“ na kojoj su djeca crtala Vukovarski toranj, Vučedolsku golubicu te golubice mira s porukama i željama za mirnim snom, sigurnim djetinjstvom, odrastanjem uz svoje roditelje pod mirnim nebom.

Učenici su se prisjetili sadašnjeg rata u Ukrajini te izrazili veliko žaljenje zbog stradanja ljudi, pogotovo djece, koji se skrivaju u mračnim podrumima, u strahu za svoj život i život svojih najmilijih.

Djeca su došla do zaključka da svaki rat nosi sa sobom strahote i uništava živote, zato svi ljudi moraju živjeti u miru, pružiti jedni drugima podršku i ljubav, stvarati, a ne razarati, voljeti, a ne ubijati. Najmlađi učenici su se izjasnili da treba zaustaviti sve ratove u svijetu a odraslima strogo zabraniti ratovati.

Oksana Martinjuk

OBILJEŽAVANJE 90. OBLJETNICE HOLODOMORA

Ukrajinci Hrvatske okupili su se u glavnom gradu kako bi odali počast žrtvama genocida protiv ukrajinskog naroda - Holodomora 1932.-1933. Pridružili su im se predstavnici Vlade, Sabora i drugih državnih tijela i predstavnika lokalne samouprave, predstavnika Rimokatoličke i Grkokatoličke crkve, Veleposlanstva Ukrajine u RH i veleposlanstava brojnih zemalja. Komemoracija je trajala od 24. do 26. studenog i uključivala je vjerske i svjetovne događaje, kao i prikazivanje dokumentarnog filma na jednom od središnjih TV kanala. Svrha događaja nije bila samo njegovati sjećanje na strašni genocid iz prošlosti, već i skrenuti pozornost na trenutne zločine Ruske Federacije protiv ukrajinskog naroda.

U petak, 24. studenog, Ukrajinci su zapalili 90 lampiona u blizini spomenika Tarasu Ševčenku u Ukrajinskoj ulici u Zagrebu – po jednu za svaku godinu koja je prošla od strašnog zločina genocida i tragične stranice ukrajinske povijesti. Minutom šutnje odana je počast i spomen na milijune žrtava ovog genocida.

Događaju su nazočili uvaženi gosti: predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković, ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić-Radman, predstojnik Ureda predsjednika Vlade Zvonimir Frka-Petešić, predstojnik Ureda predsjednika Hrvatskoga sabora Tomislav Šimičević, rektor Zagrebačke katedrale mons. Zlatko Koren, župnik

grkokatoličke crkve svetih Ćirila i Metoda o. Nenad Krajačić, župnik grkokatoličke župe Krista kralja o. Ivan Hrynyšin, i grkokatolički svećenik, profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu o. Taras Barščevski.

"Dok obilježavamo 90. godišnjicu Holodomora, suosjećamo sa žrtvama Ukrajine u prošlosti i izražavamo svoju potporu u današnjoj borbi za slobodu, demokraciju i teritorijalnu cjelovitost. Deklaracijom Hrvatskog sabora priznali smo Holodomor kao zločin genocida nad ukrajinskim narodom", rekao je hrvatski premijer Plenković.

"Moramo nositi zrno istine o Holodomoru kako ne bismo dopustili svijetu da zaboravi na ovaj sovjetsko-komunistički đavolski čin, svjesno ga prepoznati kao genocid nad Ukrajinom i onemogućiti njegovo ponavljanje bilo kada i bilo gdje. Onemogućiti, jer je najnoviji agresor, radi svojih zločinačkih imperijalnih ambicija spreman ponoviti čin uskraćivanja kruha za milijune potrebitih", rekao je Vasyly Kyrlyč, veleposlanik Ukrajine u RH.

Također, u petak navečer fontane u središtu Zagreba, u ulici Hrvatske bratske zajednice osvijetljene su u znak sjećanja na žrtve Holodomora u Ukrajini: prikazivale su sliku komada kruha s konturama Ukrajine i svijećom. Veliki transparent s istom slikom na crnoj pozadini izložen je na pročelju Ukrajinskog doma koji gleda na glavnu ulicu prijestolnice – Ilicu.

U subotu, 25. studenog, obilježavanje je započelo liturgijom i panahydom za žrtve Holodomora u grkokatoličkoj crkvi svetih Ćirila i Metoda. Sveta liturgija na hrvatskom i ukrajinskom jeziku koju su služili generalni vikar Križevačke grkokatoličke biskupije o. Vladimir Simunović i župnik grkokatoličke crkve sv. Ćirila i Metoda o. Nenad Krajačić i o. Oleh Hirnyk, a na kraju je, kao i nakon svake liturgije, zbor Ukrajinske zajednice Grada Zagreba zajedno s vjernicima otpjevao ukrajinsku duhovnu himnu – "Bože veliki, jedini, Ukrajinu nam čuvaj". Potom su se sudionici preselili

u dvoranu Zagrebačkog nadbiskupijskog pastoralnog instituta na Kaptolu kako bi u tom posebno pijetnom prostoru naše države zajednički odali počast žrtvama genocida. Prisutnima su se obratili veleposlanik Ukrajine u RH Vasylyl Kyrlyč, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora Gordana Jandrokovića saborski zastupnik Marko Pavić, zastupnik IV. saziva Hrvatskog sabora Boris Graljuk, predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba Viktor Filima, a na kraju, okupljenima se obratio i rektor Zagrebačke katedrale mons. Zlatko Koren.

Izložba "Neosuđivani genocid Ukrajinaca se ponavlja" bila je izložena u dvorani Instituta. Riječ je o izložbi ukrajinskog Muzeja Holodomora u Kyjivu, čiji je cilj povlačenje paralela između zločina staljinističkog režima nad Ukrajinacima 1932.-1933. i Putinova režima protiv Ukrajinaca danas. Izložba koristi eksponate koji dokazuju namjeru uništavanja ukrajinskog identiteta i Ukrajinaca kao naroda. Izložbu, koja je bila izložena u Ukrajini i drugim zemljama na hrvatski su preveli članovi Ukrajinske zajednice Grada Zagreba.

Na komemoraciji su sjećanjem na žrtve Holodomora odali počast uvaženi gosti: izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora saborski zastupnik Marko Pavić, zastupnici Hrvatskog sabora Krunoslav Katičić i Domagoj Hajduković, predstojnik Ureda predsjednika Sabora Tomislav Šimičević, rektor Zagrebačke katedrale mons. Zlatko Koren, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Tibor Varga, državna tajnica Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Andreja Metelko Zgombić, predsjednica Županije skupštine Zagrebačke županije Martina Glasnović, zamjenik pravobraniteljice za ljudska prava Saša Rajić, predstavnik Hrvatskog katoličkog sveučilišta Anto Čartolovni, ravnatelj Uprave za nacionalne manjine Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske Nandor Čapo i drugi dužnosnici. Podršku Ukrajini došli su izraziti brojni veleposlanici i predstavnici diplomatskih misija u Zagrebu - Kanade, Japana, Finske, Francuske, Slovačke, Slovenije, Crne Gore, Njemačke,

Švedske, Litve, Austrije, Poljske, Mađarske, Rumunjske, Irske, Crne Gore i Azerbajdžana.

Na komemoraciji je zbor Ukrajinske zajednice Zagreb izveo himne Hrvatske i Ukrajine te ukrajinsku duhovnu himnu "Bože veliki, jedini, Ukrajinu nam čuvaj", pjevačica Anna Del – svoju novu autorsku rodoljubnu pjesmu "Slobodna", a Tetjana Kučma-Mikac je recitirala pjesmu ukrajinskog autora Dmytra Bilousa "Govoriš – Holodomora nije bilo?".

Događaji toga dana završili su svetom misom za žrtve Holodomora - genocida u Ukrajini, s početkom u 18 sati u Bogoslužnom prostoru blaženog Alojzija Stepinca na Kaptolu, koju je služio rektor Zagrebačke katedrale mons. Zlatko Koren, zajedno sa grkokatoličkim svećenicima o. Tarasom Barščevskim i o. Ivan Hrynyšynom.

26. studenoga, na inicijativu Veleposlanstva Ukrajine u RH, na hrvatskoj televiziji - HRT3 prikazan je dokumentarni film redatelja Viktora Derjuhina "Holodomor, Ukrajina – tehnologija genocida" o jednom od najvećih zločina 20. stoljeća.

Obilježavanje 90. obljetnice Holodomora u Ukrajini 1932.-1933. ove godine u Zagrebu bio je središnji događaj Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i udruga-članica, koji se održao u suradnji s Veleposlanstvom Ukrajine u RH, Hrvatsko-ukrajinskim društvom, Predstavnikom ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba, Predstavnikom Ukrajinske nacionalne manjine u Zagrebačkoj županiji, uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske te veliku podršku članova Ukrajinske zajednice Grada Zagreba koja je bila uložena kako bi ova obljetnica bila obilježena dostojanstveno i sa posebnim pijetetom.

Marija Pomazan

U LIPOVLJANIMA OBILJEŽENA TUŽNA OBLJETNICA GLADOMORA U UKRAJINI

Svake četvrtke subote u mjesecu studenom, svi Ukrajinci u Ukrajini, dijaspori i iseljeništvu prisjećaju se stradalih sunarodnjaka koji su stradali u Gladomoru 1932./33. godine, a koji je organizirala i provela tadašnja sovjetska vlast na čelu sa Staljinom.

U Lipovljanima su članovi KPD Ukrajinaca „Karpati“ zajedno s dekanom Slavenskog dekanata koji pripada križevačkoj eparhiji obilježili sjećanje na tužnu obljetnicu Gladomora 30. studenom.

Tih teških godina za Ukrajinu tj. 1932./33. godine, izazivanjem umjetne gladi od strane tadašnjih vlasti iz Kremļa na čelu sa Staljinom, umrlo je teškom smrću od gladi na milijune Ukrajinaca. Kada to pogledamo iz sadašnje perspektive, možemo zaključiti da je to bio početak uništavanja ukrajinskog naroda, pošto je u Ukrajini bio zabranjen ukrajinski jezik te je nametnuta rusifikacija na tom području. Niti današnja situacija i pokušaj okupacije Ukrajine od strane Rusije nije daleko od te ideje. Masovna uhićenja, namještena suđenja, pogubljenje Ukrajinaca i njihova deportacija u Sibir olakšala su tadašnjem režimu uništenje Ukrajinaca. Ukrajinskom seljaku određena su velika davanja na usjeve tako da ih seljaci nisu mogli izvršiti, oduzimana im je sva hrana te su od gladi umirali.

Izvršenje ovih događanja provodile su naoružane postrojbe,

konfiscirajući svu hranu, a tko se tome suprotstavljao, bio je uhićen, strijeljan ili pak deportiran. Granice Ukrajine bile su pod strogom kontrolom te je iseljavanje bilo onemogućeno. Mrtvih tijela bilo je iz dana u dan sve više i više a njihovo sahranjivanje nije imao tko obavljati. Pojavile su se razne bolesti, a bilo je i pojave kanibalizma.

Ove strašne patnje ukrajinskog naroda brižno su čuvane u tajnosti od tadašnjih vlasti, a vanjskom svijetu su bili prikazivani prizori kvalitetnog života u Ukrajini. Mnogi povjesničari koji su doznali za ovaj genocidni čin, nazivali su ga neviđenom tragedijom u bliskoj prošlosti.

Žrtve Gladomora zaslužuju svoje mjesto u povijesti i našem sjećanju zajedno sa drugim žrtvama ostalih genocida u svijetu.

Hrvatski sabor ove je godine na svojoj sjednici Gladomor priznao kao genocid nad ukrajinskim narodom.

U Lipovljanima je sjećanje na Gladomor počelo služenjem panahede u crkvi Bezgrešnog začetca svete Ane u Lipovljanima koju je predvodio biskup križevački Milan Stipić, zajedno sa dekanom slavonskim Nikolom Stupjakom iz Lipovljana, te župnicima ovoga dekanata Andrijom Lučinom iz Kaniže i Aleksandrom Hmiljem iz Slavenskog Broda.

Nakon služene panahede vjernicima se obratio biskup križevački te ukratko izložio sjećanja na ovaj nemili događaj, a nakon toga uslijedilo je polaganje cvijeća i paljenje svijeća

ispred spomenika Tarasu Ševčenku koji za Ukrajinke predstavlja simbol očuvanja Ukrajine i ukrajinskog jezika zbog čega je dobar dio svog života bio proganjan i zatvaran od strane tadašnjih vlasti.

Cvijeće i svijeće su položili direktorica Turističke zajednice Općine Lipovljani Marijana Musij kao izaslanica načelnika općine, predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin i ispred crkvenih vlasti župnik Aleksandar Hmilj. Nakon pola-

ganja cvijeća i paljenja svijeća, u prostoru društva „Karpati“ održano je predavanje o Gladomoru koji je uz prikaz nemilih scena preko projektora obavio župnik Andrija Lučin, župnik iz Kaniže, prognanik iz Ukrajine.

Posebnom molitvom koju je vodio vladika križevački Milan Stipić, prisutni su se još jednom pomolili za duše svih stradalnika Gladomora.

Ivan Semenjuk

U SLAVNOSKOM BRODU MOLITVA ZA ŽRTVE HOLODOMORA U UKRAJINI

U župnoj crkvi Uzvišenja Svetog Križa u Slavonskom Brodu, 3. prosinca 2023. godine, nakon svete liturgije služena je Panahida u spomen na sve žrtve Holodomora u Ukrajini, umjetno izazvane gladi kojoj je bio podvrgnut ukrajinski narod 1930-tih godina od strane sovjetskog staljinističkog režima u kojemu je stradalo više milijuna nevinih ljudi.

Svake četvrtke subote u mjesecu studenom, Ukrajinci u Ukrajini i dijaspori prisjećaju se sunarodnjaka koji su usmrćeni glađu u žitnici Europe i svijeta.

Treba napomenuti da je Hrvatski sabor na sjednici 28. lipnja 2023. donio i priznao Holodomor, prisilno izazvanu glad koju je smišljeno i organizirano proveo komunistički staljinistički režim u Ukrajini u razdoblju od 1932. do 1933., kao zločin genocida nad ukrajinskim narodom. Tim povijesnim činom Republika Hrvatska se pridružila mnogim demokratskim i naprednim državama svijeta u osudi i svakoj manipulaciji povijesnog pamćenja i revizionizama vezanog za Holodomor.

Nikola Zastrižni

U ŠUMEĆU OBLJEŽENA OBLJETNICA HOLODOMORA U UKRAJINI

Kao i svake godine, učenici koji pohađaju nastavu Ukrajinskog jezika i kulture po Modelu C obilježili su tužnu 90. obljetnicu Holodomora u Ukrajini, genocida koji je odnio milijune ljudskih života.

Ukrajina i cijeli svijet moraju pamtiti nevine žrtve koje je sovjetska vlada 1932.-1933. godine izgladnjivala do smrti. Od tih strašnih događaja prošlo je devet desetljeća. Neprijatelj je pokušao izbrisati sjećanje na njih, ali nije uspio, nove generacije pamte ovaj zločin protiv čovječanstva.

I sada, stoljeće kasnije, Ukrajinci još uvijek proživljavaju tragedije i svjedoče kako novi Putinov režim stvara sve uvjete

da ljudi u drugim zemljama svijeta budu lišeni kruha. Blokiranje izvoza ukrajinskog žita na svjetska tržišta stvara umjetno izazvanu glad za stanovnike mnogih zemalja. Namjerno uništavanje ukrajinske hrane i žitnica vraća nas u godine uništavanja ukrajinske nacije glađu. Ruska agresija na Ukrajinu neizmjereno podsjeća na genocid 1932.-1933. godine. Ukrajina već drugu godinu zaredom obilježava obljetnicu Holodomora u uvjetima rata i brutalne ruske agresije na mirno stanovništvo. Zločini Rusije pokazuju da je živo sjećanje iznimno važno. Zato sjećajmo se, ujedinitimo se, mi ćemo pobijediti!

Oksana Martinjuk

PAMTIMO!

U Osijeku obilježena 90. obljetnica Holodomora u Ukrajini

Svake godine četvrte subote u studenom, Ukrajina obilježava sjećanje na žrtve Holodomora 1932.-1933. i masovne

umjetno izazvane gladi 1921.-1923. i 1946.-1947. godine.

U Osijeku paljenjem svijeća, molitvom, minutom šutnje,

sjećanjima i diskusijama o milijunima ljudskih života koje je Ukrajina izgubila kao rezultat umjetno izazvane gladi, članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Lesja Ukrajinka“ obilježili su 90. obljetnicu Holodomora, genocida nad ukrajinskim narodom. Zajedno s članovima ukrajinske udruge u Osijeku tužnu obljetnicu ukrajinske povijesti obilježili su i prognanici iz Ukrajine koji su svjedočili novim zločinima i novom genocidu nad ukrajinskim narodom – ruskoj agresiji.

Godine 1932. cilj Komunističke partije bio je uništiti Ukrajinu kao političku naciju koja bi mogla postaviti pitanje stvaranja samostalne države. Za postizanje tog cilja odabrano je strašno oružje – ubijanje izgladnjivanjem. Danas Rusija ponavlja genocid nad ukrajinskim narodom - provodi strašnu vojnu agresiju, mučenje, zlostavljanje, zastrašivanje, korište-

nje zabranjenog oružja – kako bi zaustavila Ukrajinu koji su bili na putu prema europskim integracijama, slobodi, neovisnosti i demokratskim vrijednostima.

O takvim strašnim zločinima kao što je ubijanje izgladnjivanjem i zastrašivanje mučenjem mora znati cijeli svijet kako se ovakvi zločini ne bi ponovili te da agresija na Ukrajinu bude što prije zaustavljena.

Ukrajinci su zahvalni Hrvatskom saboru za službeno priznavanje Holodomora u Ukrajini genocidom protiv ukrajinskog naroda i osudu ovog zločinačkog čina. Također, Ukrajinci koji su dobili privremenu zaštitu u Hrvatskoj zahvalni su Hrvatima i Vladi Republike Hrvatske za razumijevanje i pomoć.

Oksana Martinjuk

УЧНІ В ЛИПОВЛЯНАХ І ПЕТРІВЦЯХ ВІДЗНАЧИЛИ 90-У РІЧНИЦЮ ГОЛОДОМОРУ

Учні, які вивчають українську мову в школі у Липовлянах і Петрівцях, під керівництвом вчительки Тетяни Ласик Жагар відзначили сумні річниці штучного голоду в Україні. Діти виготовили плакати про Голодомор в Україні, на яких написали факти про ті страшні події 1932-1933 років, а також вшанували пам'ять жертв кількох Голодоморів в Україні.

Тетяна Ласик Жагар

SVIJEĆE SJEĆANJA U KANIŽI

U Kaniži paljenjem svijeća, molitvom i minutom šutnje, članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Taras Ševčenko“ Kaniža obilježili su 90. obljetnicu Holodomora, genocida nad ukrajinskim narodom.

Mirjana Has

ODRŽANA GODIŠNJA IZVJEŠTAJNA SKUPŠTINA UKPD „UKRAJINA” SLAVONSKI BROD

Utorak, 31. listopada 2023. godine u 19 sati u Radničkom domu održana je Godišnja izvještajna skupština Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukraina” Slavonski Brod uz pokaznu probu folklorne sekcije i mješovitog pjevačkog zbora.

Predsjednik UKPD „Ukraina“ Vlado Karešin otvorio je Skupštinu i pozdravio prisutne goste i članove te predao riječ Nikoli Zastrižnom koji je od članova Radnog predsjedništva Vlade Karešina, Josipa Heinala i članova Skupštine izabran za voditelja Izvještajne skupštine. Za zapisničarku je izabrana Jasna Bek, tajnica UKPD „Ukraina“. Nakon što je predsjednik Verifikacijske komisije Eugen Dumeč konstatirao da na Skupštini ima dovoljan broj nazočnih članova i da se na osnovu toga mogu donositi pravovaljane odluke, prešlo se na Izvješća o radu i financijskom poslovanju u 2022. godini te izvješće Nadzornog odbora za 2022. godinu. Izvješća su jednoglasno prihvaćena. Predložen je članovima Skupštine i jednoglasno

usvojen Program rada i financijski plan za 2023. godinu kao i Program rada i financijski plan za nadolazeću, 2024. godinu kojega su prethodno predložili na sjednici Predsjedništva Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske članovi brodske udruge Vlado Karešin i Nikola Zastrižni.

Planirani Program rada i financijski plan za 2024. godinu, zajedno sa svim programima rada i financijskim planovima društava članica Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske je predan Savjetu za nacionalne manjine Republike Hrvatske koji financira predložene programe koji zadovoljavaju kriterije Savjeta za nacionalne manjine RH.

Po završetku Skupštine članovi folklorne sekcije i mješovitog pjevačkog zbora pred svim nazočnim su održali pokaznu probu nakon koje je, uz domjenak, nastavljeno ugodno druženje a zapjevali su i nekoliko ukrajinskih pjesama.

Nikola Zastrižni

U SPLITU ODRŽANA MANIFESTACIJA „JESTE LI ZNALI?“

Dana 9. prosinca u hotelu „Park“ Split u konferencijskoj dvorani u organizaciji udruge „CVIT“ iz Splita održana je jezična manifestacija pod nazivom „Jeste li znali?“. Manifestacija je održana uz financijsku potporu Ministarstva

znanosti i obrazovanja RH. Na manifestaciji su bile provedene paralele u hrvatskom i ukrajinskom jeziku. Svi su svjesni kako u hrvatskom i ukrajinskom jeziku postoji mnogo istih riječi, kao i riječi koje su „lažno“ iste, ali imaju apsolutno različito značenje. Puno sličnih izraza, obraćanja, naziva biljaka, mjeseci, kao i imena te vlastitih naziva različitih stvari. Stručnjaci za jezik i prevođenje Iryna Kozlica i Diana Lavrynenko pripremile su program na kojoj je svaki sudionik, bio Hrvat ili Ukrajinac, usvojio znanje o zapadnim jezičnim izrazima i riječima. Izbrojile su apsolutno sve iste riječi na dva jezika: iste riječi koje imaju suprotno značenje, slične riječi i nazive, iste vlastite nazive, hrvatske riječi koje Ukrajincima zvuče smiješno, ukrajinske riječi koje Hrvatima zvuče smiješno. Proveden je bio i natječaj erudita s publikom uz razne nagrade. Izveden je nastup o Bijelim Hrvatima i povezanosti dviju država.

Poslije manifestacije, uz domjenak s nacionalnom hranom, nastavljeno je druženje.

Tetiana Pavliuk

IZLOŽBA NARODNIH NOŠNJI NACIONALNIH MANJINA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

U Vukovaru je 8. prosinca 2023. godine održana 4. izložba narodnih nošnji nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije u organizaciji Saveza Rusina RH i Vijeća rusinske nacionalne manjine.

Izložba je postavljena u prostoru Veleprometa do 9. siječnja 2024. godine.

Cilj izložbe je upoznati širu javnost s narodnim nošnjama nacionalnih manjina u VSŽ organiziranih u Vijeća i predstavnike.

Ove godine na izložbi su sudjelovali Bošnjaci, Mađari, Rusini, Slovaci, Srbi, Nijemci i Ukrajinci. Za razliku od prošle godine, sada je uz žensku narodnu nošnju predstavljena i muška.

Ukrajinsku nacionalnu manjinu VSŽ na ovom događaju promovirala je gospođa Tetyana Kochnyeva Ramač, predstavница ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije u suradnji s predstavnikom ukrajinske nacionalne manjine Grada Vukovara Ivicom Šarekom te članicom Pred-

sjedništva UKPD „Ivan Franko“ Vukovar Šteficom Vojnović. Na izložbi su predstavljene svečana djevojačka narodna nošnja i jesenska muška narodna nošnja iz centralne Ukrajine. Prilikom postavljanja izložbe, nošnje su detaljno opisane a potom i pojašnjene prisutnim gostima.

Štefica Vojnović

У РІЄЦІ ВІДБУВСЯ ІІІ МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ-КОНКУРС «ЩЕДРИК»

Уорганізації Українського культурно-просвітнього товариства з Рієки 2 і 3 грудня 2023 року проведено Третій міжнародний фестиваль-конкурс «Щедрик, Ščedryk».

Урочисту програму вели голова УКПТ «Дніпро» - Рієка пані Ольга Камінська і Представник української національної меншини в Приморсько-Горанській області пан Віктор Камінський.

На фестивалі була присутня дружина Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Хорватія Василя Кирилича пані Ніна Кирилич. Пані Ніна звернулася до організаторів, учасників і гостей зі щирими привітаннями, а голові товариства «Дніпро» Ользі Камінській вручила прекрасні квіти від Посла України, який за надповажних причин не міг бути присутнім на фестивалі.

Також фестиваль возвеличили своєю присутністю Представники української національної меншини м. Загреб пан Віктор Филіма і Загребської області пан Андрій Павлишин.

У переповненому залі, крім українців, які проживають у Рієці, були й переселені, які вимушено виїхали з України внаслідок російської агресії. Переселені українці зі сльозами радості за частину України, яку відчували на фестивалі, та сльозами суму за Батьківщиною, дякували за теплу атмосферу у українську пісню.

Гран-Прі фестивалю журі присудило достойній цієї нагороди співачці, заслуженій артистці естрадного мистецтва України Ангеліні Половинці, яка також тимчасово прихислена в Англії і виявила велике бажання бути учасницею фестивалю-конкурсу «Щедрик, Šćedryk». Є таке поняття «народний голос», тож голос Ангеліни саме так можна назвати. В її голосі відчувається сила, незламність, свобода. Глибоким по-народному, дзвінким і щирим по-українському, голосом Ангеліни звучала українська пісня «Сидить Миколай» і славнозвісна колядка «Радуйся, земле, син Божий народився». Ангеліна має лише 21 рік, але вона зуміла майстерно передати глибину і красу колядки, а її костюм чудово підкреслив сценічний образ. Ангеліна своїм виступом майстерно передала красу образу української співачки. Публіка віддячила співачці гучними «Браво».

Першу нагороду Третього міжнародного фестивалю-конкурсу «Щедрик, Šćedryk» журі присудило вокально-інструментальному ансамблю "Щедрик" Української громади міста Загреб. Ансамбль представив три пісні: "Щедрик" в обробці М. Леонтовича, «Ніченька ясная» і «Зірнька срібная» муз. А. Попруха, текст Н. Семени. Ансамбль звучав злагоджено, інтонаційно чисто і динамічно рівно, ласкаючи вухо гармонічним єднанням ансамблевого співу. Солістка ВІА «Щедрик» Української громади м. Загреб Сніжана Коверга ніжно і по-свят-

ковому піднесено прем'єрно заспівала щойно створену сучасну різдвяну пісню Емілем Бобриком, членом цього ж ансамблю.

Журі нагородило Призом глядацьких симпатій автора пісні пана Емілія і Дипломом учасницю фестивалю пані Сніжану Ковергу, а також запросили їх до участі у Восьмому міжнародному конкурсі «Українські солоспіви у Рієці», який заплановано на червень 2024 року.

Віталій Клок залучив до фестивалю дітей третього класу Мистецької школи Брайше Рашана із хорватського міста Бузет. Дівчата надзвичайно піднесено під чудову музику Жака Оффенбаха із опери «Казки Гофмана» не лише протанцювали, але й буквально "прожили" магію нічної казки. Легкі прозорі шифонові костюми виконавиць створили відчуття польоту в просторі. Доречно згадати, що цей танцювальний ансамбль отримав Першу нагороду Другого міжнародного конкурсу «Українське танцювальне ревю», який проходив у рамках Сьомого міжнародного українського фестивалю пісні, музики, танцю і художнього мистецтва в червні 2023 року в Рієці в організації УКПТ «Дніпро»-Рієка.

Балерина Валентина Хаустова, яка має тимчасовий захист у Хорватії, створила ансамбль танців під назвою «La-la Dance» і залучила діточок-переселенців з України до участі у фестивалі. Ансамбль представив два таночки у хореографії пані Валентини. Перший танець «Сніжна феєрія» виконали діти молодшої групи віком від 5 до 7 років.

Сріблясті спіднички та білі блузочки дівчаток нагадували мирний і тихий політ сніжинок у сонячний зимовий день. Другий танець «Гра у сніжки» також у хореографії Валентини Хаустової виконали три дівчинки середньої групи «La-la Dance». Дівчата граціозно показали веселу гру у сніжки. Червоно-білі костюми - традиція різдвяних свят і білі м'ячики-сніжки в поєднанні з експресивною і мажорною музикою створили справжній святковий

настрій різдвяних і новорічних безтурботних днів, передчуття зимових канікул. Журі нагородило ансамбль Призом за оригінальний сценічний виступ.

Усі танцюристи отримали в подарунок святковий мішечок, в якому були медяник «Миколайчик», цукерки і солодкий медальйон - купюрка грошей, адже популярна щедрівка говорить: «Коляд, коляд, колядниця, добра з медом паляниця, а без меду - не така, дайте, дядьку, п'ятака». А медяники своїми руками виготовили члени УКПТ «Дніпро» із хорватського міста Сукошан пані Світлана Замогильна зі своїм чоловіком Дарком Кукаром.

Вперше до програми фестивалю була включена свого роду ціла феєрія Святого Миколая. Адже цього року це свято відзначається і в Україні 6 грудня. Діти були здивовані і щасливі, тому що навіть ті, які не приймали участь у фестивалі, а були глядачами, отримали солодощі із чарівного мішка Святого Миколая. Миколай запросив дітей прочитати віршик, заспівати пісню, щедрівку або колядку, а в нагороду за виступ дарував книжку Тетяни Кочневої-Рамач «Колядують і щедрують діти», яку видала Українська громада Республіки Хорватія і УКПТ «Іван Франко» із Вуковара. Діти і батьки були задоволені й щасливі.

Традиційно, на фестивалі завжди звучить «Щедрик» М. Леонтовича, який «освятила» голова УКПТ «Дніпро» Рієка, народна артистка України, українсько-хорватська примадонна опери і оперети пані Ольга Камінська. На прохання Святого Миколая, другий раз «Щедрика» виконав минулорічний переможець конкурсу «Щедрик» Ярослав Беденов. А третій раз «Щедрик» прозвучав у виконанні ансамбля «Щедрик» Української громади міста Загреба.

Яскравим виконанням популярної пісні А. Адама «О, свята ніч» пані Ольга повернула увагу публіку до головної теми - різдвяні пісні, щедрівки і колядки. Публіці ще було представлено незвичайний інструментальний дует скрипки і валторни. Українка Юлія Кушнерик (скрипка) і хорват Валентино Буїч (валторна) виконали твір хорватського композитора Мирослава Мілетича «Три скерцо».

Наприкінці концерту всі згадали н. а. України Мар'яна Гаденка - композитора-пісняра, співака і співзасновника та радника наших фестивалів і конкурсів. Третього грудня минуло рівно два роки, як ми лишилися без його порад і опіки, але пам'ятаємо його і шануємо. Завершили фестиваль присвятою - виконанням його пісні «Музика» заслуженою артисткою естрадного мистецтва України Ангеліною Половинкою, а на побажання «Многая літа» до Ангеліни приєдналися співом усі учасники фестивалю.

Ольга Камінська

IV. MEĐUNARODNA SMOTRA PJEVAČKIH ZBOROVA U SLAVONSKOM BRODU

U nedjelju, 26. studenog 2023. održana je IV. međunarodna smotra pjevačkih zborova u Svečanoj dvorani u Bukovlju pored Slavonskog Broda. Organizatori smotre su bili

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda, Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske a pokrovitelj je bio Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Na smotri su se uspješno predstavili pjevački zborovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani, Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko“ Vukovar, Udruga umirovljenika Općine Bukovlje, Kulturno-umjetničko društvo "Zavičajno društvo Rama" iz Pleternice i domaćini, pjevački zbor Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda. Obilježje međunarodne smotre su dali gosti iz Vojvodine (Srbija), članovi DNUK (Društva za njegovanje ukrajinske kulture) „Kolomejka“ iz Sremske Mitrovice. Pjevački zborovi ukrajinskih udruga su pokazali svoj bogati repertoar, kvalitetno zbarsko pjevanje i ljepotu ukrajinskih nošnji a Kulturno-umjetničko društvo "Zavičajno društvo Rama"

iz Pleternice je pored hrvatskih pjesama koje su otpjevali prikazali i veoma zanimljiv i šaljiv igrokaz iz povijesti života stanovnika Rame. Inače, općina Prozor-Rama prostire se na visoravnima i dolinama pritoka rijeke Rame. Tradicijski ovo područje naginje Bosni, a danas je bilježe još kao sjeverni dio Hercegovine u Bosni Hercegovini odakle su članovi ovog Društva doselili u Pleternicu nakon što su im 60-tih godina prošlog stoljeća potopili imanja akumulacijskim jezerom za potrebe hidroelektrane Jablanica.

Nakon uspješnih nastupa udruga i dodjele zahvalnica sudionici su nastavili druženje uz domjenak, ples, pjesmu i poznato nadigravanje u čemu su uživali svi nazočni.

Nikola Zastrižni

U SPLITU PREDSTAVLJENA KNJIGA ZA DJECU „ŽUTOPETA HALAJDA“

Dana 4. prosinca 2023. godine u Splitu, u Gradskoj knjižnici Marka Marulića bila je predstavljena knjiga za djecu, narodna bajka "Žutopeta Halajda" s audio sadržajem na hrvatskom i ukrajinskom jeziku i ilustracijama djece.

Knjiga je tiskana uz potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Ovom prilikom također zahvaljujemo Gradu Splitu (bio je prisutan predstavnik Grada Pero Jurišin), Splitsko-dalmatinskoj županiji (bio je prisutan predstavnik Županije, Igor Stanišić), Gradskoj knjižnici Marka Marulića i ravnateljici Grozdani Ribičić, Renati Vojvodić, voditeljici kulturnih programa, Eugeniji Bajtiharevoj, nastavnici likovnog, za ilustracije knjige i voditeljici tečajeva slikanja Ivani Divić, diplomiranom kroatologu i sociologu za recenziju hrvatske verzije knjige i audio snimke na hrvatskom jeziku koja je također bila suvoditeljica promocije, Valentini Fedorivni Kapeljusnoj, počasnoj učiteljici Ukrajine.

Zahvalni smo i mladim talentima, ilustratoricama slikovnice, koje su pola godine marljivo radile na ilustracijama knjige: Valeriji i Veronici Pavliuk.

Promociji knjige su nazočile i pozdravile prisutne goste ukrajinska slikarica Oksana Hehedysh i poznata hrvatska slikarica Anamarija Botteri.

Za tisak knjige Udruga za ukrajinsku kulturu Dalmacije „Cvit“ je dobila sredstva od Ministarstva znanosti i obrazova-

nja, ostale troškove je podmirila Udruga. Ukupno je izdano 500 primjeraka slikovnice.

200 primjeraka donirano je knjižnici Marka Marulića, 25 primjeraka poklonjeno je djeci i uzvanicima na promociji knjige, 30 je poslano Veleposlanstvu Ukrajine u RH. 120 primjeraka podijeljeno je ukrajinskoj djeci za blagdan svetog Nikole 16. prosinca u školi Kman.

Nadalje, 100 primjeraka poslano je udrugama-članicama Ukrajinske zajednice RH, po 10 knjiga za svaku udrugu a 25 primjeraka donirano je knjižnici International school Split.

Imamo želju prevesti knjigu i na engleski jezik.

Želja nam je bila prikazati Ukrajinu kroz ljepotu, kulturu, povijest, kroz priču, kroz naše mlade talente, kao zemlju koja je puna naslijeđa i tradicija.

U današnje vrijeme, ove knjige prikazuju ono za što se borimo na frontu - za našu zemlju, naše ljude i kulturu, za ukrajinsku posebnost, identitet, duhovno blago.

Tetiana Pavliuk

UKRAJINCI IZ UŽHORODA POSJETILI UKRAJINCE U VUKOVARU

U dane tužnog sjećanja na žrtve Vukovara, užhorodski Katedralni zbor posjetio je ukrajinsku nacionalnu manjinu s vukovarskog područja.

21. studenog 2023. godine članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko“ Vukovar na čelu s predstavnicima ukrajinske nacionalne manjine u Vukovarsko-srijemskoj županiji i Gradu Vukovaru u Ukrajinskom domu u Vukovaru organizirali su srdačan prijem užhorodskog Katedralnog zbora iz Ukrajine.

Nakon pozdravnih riječi tajnice UKPD „Ivan Franko“ Vukovar Marije Semenjuk Simeunović prisutne je pozdravila i predstavnica ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije Tetyana Kochneva Ramač. U svome govoru gospođa Tetyana je naglasila kako su Vukovarsko-srijemska županija i Zakarpatska oblast 2010. godine potpisale Sporazum o suradnji čiji je cilj povezivanje ovih dviju regija te jačanje suradnje na svim poljima od gospodarstva, poljoprivrede, zdravstva, kulture, športa te zimskog i lovnog turizma.

Gostima iz Ukrajine obratio se i prvi predsjednik UKPD „Ivan Franko“ Vukovar Vasilj Voras koji je pozdravio prisutne i ispričao ukratko o osnivanju udruge, rada za njegovog mandata te o ideji projekta izgradnje Ukrajinskog doma u Vukovaru o čemu su gosti mogli vidjeti više u video-prezentaciji.

Uz upoznavanje i predstavljanje svojih aktivnosti, članovi UKPD „Ivan Franko“ Vukovar su zajedno s Katedralnim zborom otpjevali „Molitvu za Ukrajinu“ te „Mnohaja ljita“, nakon čega su se družili uz razmjenu iskustava na očuvanju ukrajinskog kulturnog, vjerskog i nacionalnog identiteta te dogovarali buduću suradnju.

Davor Lagudza

PREDSTAVLJANJE UKRAJINSKE KNJIŽEVNOSTI NA MJESECU HRVATSKE KNJIGE

Ovogodišnja tema Mjeseca hrvatske knjige, pod nazivom „Književnost bez granica!“ bila je posvećena prevoditeljima i književnom prevođenju. Cilj je bio predstaviti putovanje iznad jezičnih granica i istaknuti ključnu ulogu prevoditelja – jezičnih virtuoza i junaka koji su često nepravedno zanemareni i ostavljeni u sjeni. Stoga su ove godine izvedeni na pozornicu kako bi publici istaknuli svoju neprocjenjivu ulogu u svijetu književnosti jer zahvaljujući njihovom radu, granice između domaće i strane književnosti blijede.

Ukrajinci su aktivno sudjelovali u Mjesecu hrvatske knjige i osmislili dva događaja koja su predstavila retrospektivu književnog prevođenja s ukrajinskog jezika na hrvatski te rezultate nekih od najnovijih prevoditeljskih i književnih ukrajinsko-hrvatskih projekata.

Dr. sc. Ana Dugandžić, dr. sc. Dariya Pavlešen i dr. sc. Domagoj Kliček, profesori su s Katedre za ukrajinski jezik i književnost, ali ujedno i prevoditelji ukrajinske književnosti na hrvatski, koji su se predstavili publici s temom „Crtice

iz povijesti i suvremeni izazovi u književnom prevođenju s ukrajinskog jezika na hrvatski jezik“ te tako upotpunili Mjesec hrvatske knjige na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Intencija profesora bila je da ukratko provedu slušatelje kroz povijest prevođenja ukrajinske književnosti u Hrvatskoj, a onda se osvrnuti i na suvremene izazove s kojima su se i sami kao književni prevoditelji susretali prilikom prevođenja, mahom, suvremene ukrajinske književnosti na hrvatski jezik.

O tome koliko je tema prevođenja ukrajinske književnosti na hrvatski jezik, ali i njezine recepcije u Hrvatskoj zahvalna za istraživanje, možda ponajbolje svjedoče objavljeni članci i radovi na koje možemo naići i u hrvatskim i u ukrajinskim publikacijama.

Kad govorimo općenito o književnosti XIX. stoljeća, tada treba reći da ukrajinska književnost doživljava svoj preporod, prije svega, u književnom stvaralaštvu Tarasa Ševčenka. Vrlo se često spominje analogija da se Ševčenko kao romantičarski preporoditelj ukrajinske književnosti i kulture može usporediti s onim mjestom koje Mickiewicz zauzima u poljskoj, Puškin u ruskoj ili primjerice Prešern u slovenskoj književnosti. Stoga ne čudi da je u okviru ukrajinske književnosti upravo ime Tarasa Ševčenka to zvučno ime koje je na sebe skrenulo najviše pozornosti među hrvatskim književnicima koji su se zanimali za onodobne slavenske književnosti. Prvi književni prijevodi ukrajinske literature na hrvatskom prostoru pojavljuju se u XIX. st., i to na stranicama tadašnjih književnih časopisa koji su upoznavali onodobnu hrvatsku javnost s djelima drugih slavenskih književnosti kojima se onda pridružuju i djela ukrajinske književnosti. Druga polovica XX. stoljeća vrijeme je kada stasa novo pokoljenje znanstvenika i stručnjaka koji se u svojem znanstvenom radu okreću, između ostalog, i ukrajinskim temama te nude novi pogled na recepciju ukrajinske književnosti, posebice na recepciju Tarasa Ševčenka. To su u prvu ruku rusisti Aleksandar Flaker, Antica Menac, Milenko Popović. Svojim člancima, istraživanjima, znanstvenim i pedagoškim radom svakako treba skrenuti pozornost i na nastavnike Katedre za ukrajinski jezik i književnost našeg fakulteta, napose Rajise Trostinske, Milenka Popovića te Jevgenija Paščenka koji su dali nov

vjetar u leđa popularizaciji ukrajinske književnosti općenito, a Ševčenkova opusa poglavito.

Govoreći o prijevodu ukrajinske književnosti na hrvatski jezik ne možemo zaobići predstavnike ukrajinske zajednice u Hrvatskoj. Posebice bismo izdvojili dvojicu zanimljivih hrvatskih autora ukrajinskog podrijetla: Pavla Holovčuka i Aleksu Pavlešina koji su prevodili s ukrajinskog jezika na hrvatski, pritom stvarajući i vlastita književna djela na ukrajinskom.

Stasanjem zagrebačke ukrajinistike kao studija na Filozofskom fakultetu nastavila se dobra praksa da se prevođenjem ukrajinske književnosti bave istaknuti hrvatski slavisti. Godine 1998. u Zagrebu je objavljena zbirka pjesama „Ukrajinska lirika“ (Українська лірика) u prijevodu Antice Menac. Akademkinji Antici Menac svojim je stručnim savjetima uvelike pomagala i dugogodišnja nastavnica te jedna od osnivačica Katedre za ukrajinski jezik i književnost, već spomenuta Rajisa Trostinska. Zbirka nudi vrlo kvalitetan pregled ukrajinskog pjesništva XIX. i XX. stoljeća. Knjiga započinje poezijom Tarasa Ševčenka, nastavlja djelima Ivana Franka, Lesje Ukrajinke, Pavla Tyčyne, Maksyma Ryl'skog, Line Kostenko, Borysa Olijnyka, Ivana Drača, Vasylja Stusa, Dmytra Pavlyčka i drugih.

Među cijenjenim pjesnicima u Ukrajini zasigurno je i ime prerano umrlog Bogdana Igora Antonyča, a upravo njegove pjesme u sjajnom prepjevu s ukrajinskoga ostvarila je akademkinja Dubravka Dorotić Sesar 2011. godine, a to je izdanje, uz analizu i komentar, popratilo akademik Josip Užarević.

Kao najznačajniji događaj 2014. godine, u kontekstu spomenute teme, nesumnjivo možemo izdvojiti tiskanje izdanja Matice hrvatske naslovljenog „Taras Ševčenko: Izabrane pjesme“. Prijevod odabranih pjesama iz „Kobzara“ na hrvatski je jezik ostvarila akademkinja Antica Menac, a objašnjenjima i komentarima popratila Rajisa Trostinska. Pogovor je priredio Jevgenij Paščenko.

Nadalje, godine 2008., pri Katedri za ukrajinski jezik i knji-

ževnost Filozofskog fakulteta, nastaje edicija „Ucrainiana Croatica“. Autor i urednik mnogobrojnih izdanja navedene edicije dugogodišnji je profesor zagrebačke ukrajinistike – Jevgenij Paščenko. Edicija „Ucrainiana Croatica“ obuhvaća širok spektar i raznolike teme u sklopu kojih se nalaze i one posvećene povijesti ukrajinske književnosti i znanosti o književnosti, kao prijevodi književnih djela s ukrajinskog na hrvatski.

Uz ime profesora Paščenka kao urednika, posebnu zahvalnost treba izraziti i studentima ukrajinistima koji su generacijama marljivo i nesebično radili na prijevodima spomenutih tekstova, dajući na taj način svoj obol u nastanak edicije „Ucrainiana Croatica“. Bez njih ne bi bilo mnogih zbornika ove edicije.

Lijepa je tradicija da mnogi studenti ukrajinistike i nakon stjecanja diplome nastavljaju suradnju s Katedrom, tako su primjerice nastali i zasebni književni prijevodi: „Slatka Darica“, autorice Marije Matios koju je s ukrajinskoga prevela Dijana Dill 2011.; zbirka pjesama „Zemlja preobražaja“ Romana Lubkiv'skog, u zajedničkom prijevodu Josipa Ralašića, Zrinke Suk, Ive Dejanović i Kristine Barać 2015. te prijevod poeme „Boljarka“ Lesje Ukrajinke koja se nalazi u sklopu izdanja „Lesja Ukrajinka i kultura ukrajinske moderne“ iz 2021. godine koji je ostvarila Kristina (r. Barać) Žunac.

Time ovom pregledu ni približno nije kraj, odnosno priča o ukrajinskoj književnosti prevedenoj na hrvatski jezik živi i dalje.

Unazad dvadesetak godina prijevod suvremene ukrajinske književnosti u znatnom je porastu. Velika imena suvremene ukrajinske književnosti kao što su Jurij Andruhovych, Sofija Andruhovych, Oksana Zabužko, Jurij Vynnyčuk, Andrej Kurkov, Andriy Ljubka, Galyna Kruk, Oleksandr Irvanec, Jurij Lisenko i drugi dolaze u Hrvatsku na književne festivale, prezentiraju novonastale prijevode svojih književnih djela, susreću se s čitateljima, studentima ukrajinistike i kolegama književnicima te time još više pobuđuju interes prema ukrajinskoj književnosti, ali i interes izdavača i prevoditelja da se njihova djela prevedu na hrvatski jezik.

Uz profesore, u zasebnom književnom događaju predstavili su se i studenti Ante Veselica, Julia Očić, Katarina Jovakarić, Paula Kutleša i Tonia Kristaj, koji su istovremeno i aktivni članovi Kluba studenata ukrajinistike. Iako se navedeni studenti još nisu upustili u prevoditeljske vode, ponosno su predstavili hrvatsko-ukrajinsko izdanje časopisa „Alternator“ na kojem su radili profesori i bivši studenti ukrajinistike. Osmislili su program u kojem su uz nastup samih studenata izlaganje upotpunili iznimnom mogućnošću književnog razgovora i komunikacije s ukrajinskim i hrvatskim autorima te urednicima časopisa „Alternator“.

U prvom dijelu programa naglasak je bio na radu Kluba studenata ukrajinistike koji ima dugu tradiciju i povijest rada te aktivno djeluje gotovo dva desetljeća. U tom razdoblju više generacija studenata studija ukrajinskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu organiziralo je mnoge književne večeri, koncerte zbora i ansambla, jednu predstavu, izložbe, radionice i druženja, a današnje generacije studenata nastavljaju ovu tradiciju o čemu svjedoči i ova prezentacija i izlaganje. Spomenuti događaji realizirani su u suradnji s profesorima Katedre za ukrajinski jezik i književnost, Veleposlanstvom Ukrajine u Republici Hrvatskoj i predstavnicima ukrajinske nacionalne manjine u Hrvatskoj, kao i svim zainteresiranim hrvatskim prijateljima Ukrajine. Uz događaje koje studenti pripremaju valja spomenuti i aktivno sudjelovanje naših studenata na međunarodnim znanstvenim skupovima i konferencijama mladih ukrajinista koje se organiziraju u Ukrajini i drugim zemljama, posebice unazad dvije godine kao znak solidarnosti s ukrajinskim kolegama studentima i mladim znanstvenicima u situaciji ugroženosti znanosti i kulture uzrokovane ruskom agresijom na Ukrajinu.

Drugi dio programa koji su pripremili predstavnici Kluba studenata ukrajinistike bio je posvećen dvojezičnom izdanju časopisa „Alternator“. Valja istaknuti da su studenti izlaganje vodili dvojezično, kako bi publici približili ukrajinski jezik i pokazali kolika se ljepota zapravo krije u učenju i ovladavanju ukrajinskim jezikom. Ne smijemo zaboraviti ni drage goste i prijatelje pjesnike, Jurija Lysenka, Sinišu Matasovića i Žarka Jovanovskog, koji su svojim prisustvom dodatno obogatili ovaj događaj. Naši gosti, osim što su talentirani autori, također su i urednici ovog posebnog izdanja te su slušateljima približili proces stvaranja dvojezičnog izdanja, dijeleći svoje iskustvo osmišljavanja jednog kompleksnog projekta (izdanje sadrži preko 300 stranica proznih i pjesničkih djela ukrajinskih autora u izvorniku i prijevodu na hrvatski jezik, poseban uvod za svako poglavlje te prilog o povijesti ukrajinskog jezika) i izazove u samom sastavljanju takvog dvobroja i procesu prevođenja. Događaj je upotpunilo čitanje vlastitih pjesama Jurija Lysenka, Siniše Matasovića i Žarka Jovanovskog, ali i prijevoda pjesama ukrajinskih autora na hrvatski jezik.

Vjerujemo da su ovi događaji još jedni u nizu aktivnosti ukrajinista, a posebice Kluba studenata ukrajinistike koji će se nastaviti i u budućnosti.

*Klub studenata ukrajinistike
Katarina Jovakarić*

MJESEC HRVATSKE KNJIGE U GRADSKOJ KNJIŽNICI SLAVONSKI BROD

U Gradskoj knjižnici Slavonski Brod 3. studenog 2023. godine bila je organizirana prekrasna radionica pod nazivom „Nek' ti riječ ne bude strana(c)...“ posvećena hrvatskom pjesniku Dragutinu Tadijanoviću.

Ove godine u Mjesecu hrvatske knjige povodom V. manifestacije „Tadijinih jeseni“ gđa Marina Đukić osmislila je i održala

radionicu prevođenja Tadijinih stihova na ukrajinski jezik.

Tadijanovićeви stihovi prevedeni su na više od dvadeset stranih jezika, ali do sada nitko nije prevodio njegovu poeziju na ukrajinski jezik.

Na radionicu su pozvani učenici iz Ukrajine koji pohađaju osnovne škole u Slavonskom Brodu: Đuro Pilar, Antun Mihanović i Vladimir Nazor, te učenici OŠ „Antun Matija Reljković“ iz Bebrine i Područne škole Šumeće koji izučavaju Ukrajinski jezik i kulturu po Modelu C.

Svi zajedno, uz pomoć učiteljice ukrajinskog jezika Oksane Martinjuk preveli su tri Tadijanovićeve pjesme na ukrajinski jezik.

Nakon čitanja prevedene poezije, djeca su razveselila prisutne ukrajinskim pjesmama i plesovima. Učenici iz Šumeća otpjevali su dvije ukrajinske pjesme i otplesali dva ukrajinska plesa. Svojom veselom pjesmom i glumačkim sposobnostima prisutne je razveselio mali Maxim, učenik 2. razreda koji već dvije godine zajedno s mamom i bakom živi u Hrvatskoj.

Nakon radionice druženje se nastavilo uz sok i slatkiše.

Oksana Martinjuk

МІСЯЦЬ ХОРВАТСЬКОЇ КНИГИ

Учні, які вивчають українську мову в школі «Антун Бауер» у Вуковарі, разом зі своєю вчителькою Тетяною Ласик Жагар брали участь у Місяці хорватської книги та разом переклали вірші відомого українського письменника Івана Франка хорватською мовою.

Учні, які вивчають українську мову в Липовлянах у школі «Йосип Козарац», переклали вірші відомого хорватського письменника Драгутіна Тадіяновича українською мовою.

Тетяна Ласик Жагар

МОВО РІДНА, СЛОВО РІДНЕ...

Мово рідна, слово рідне!

Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
А лиш камінь має.

Сидір Воробкевич

Родина Жагар з Йосиповця біля Осієка не забуває свого походження, коріння, мови та культури. Маленькі Магдалена та Микола також плекають українську та словацьку мови. Співали вони святому Миколаю українською мовою, декламували на Різдвяному концерті словаків та Літературно-декламаційно-драматичному огляді "Словенчина моя" словацькою мовою... Микола в школі вивчає словацьку мову, як і старші Петро і Марія, а вдома усі плекають і словацьку, і українську мови та культуру.

Тетяна Ласик Жагар

УКРАЇНСЬКІ РІЗДВЯНІ ЛИСТІВКИ В МІСЬКОМУ МУЗЕЇ ВУКОВАРА

Листівки старанно виробляли Маша Кисіль і Катерина Закалюк (1. клас), Андрей Кисіль (4. клас) та Катерина Сімеунович (6. клас).

„Даруй нам, Ісусе, і щастя, і долю,
Дай сили творити добро!
Здолати недолу, відстояти волю,
Відкинувши кривду і зло!
Нехай від яскині по всій Україні
Нам сяє Різдвяна зоря!
І, правдою сильні, в єднанні родиннім
Небесного славимо Царя!“

Тетяна Ласик Жагар

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ РУКАМИ ДІТЕЙ

Учителька Тетяна Ласик Жагар із своїми учнями з Липовлян, Петровців та Вуковара

SMOTRA FOLKLORA „OBIČAJI STAROG ZAVIČAJA” U PLETERNICI

KUD Zavičajno društvo „Rama” Pleternica je i ove godine po 16. puta, u povodu Dana grada Pleternice organiziralo 2. prosinca 2023. godine smotru folklora „Običaji starog zavičaja”. Ovo društvo iz Pleternice s kojim Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina” iz Slavonskog Broda njeguje dugogodišnje prijateljske odnose je udruga kojoj je cilj njegovanje tradicije i običaja Rame, razvijanje i upoznavanje novih naraštaja s kulturnim naslijeđem Rame.

60-tih godina prošlog stoljeća vrh komunističke partije u Sarajevu zaključio je da je Rama pogodna za izgradnju akumulacijskog jezera kao potpora hidroelektrani Jablanica. Uz mnoge prijevare naivnog seljačkog puka i razna obećanja dobili su nešto novca za svoja imanja (njive, livade, šljivike...). Potopili su im rodna polja a narod se sa nešto novca raselio diljem svijeta. Na području Rame živjelo je 90 % Hrvata. Tako su se jednim dijelom naselili u Hrvatskoj - jedan dio odselio je u Slavoniju odnosno u Požeštinu i grad Pleternicu gdje danas živi više tisuća Hrvata iz Rame i njihovih potomaka.

Na početku smotre sve nazočne su pozdravili predsjednik KUD-a „Rama” Jure Vidakušić, gradonačelnica Pleternice Marija Šarić i županica Antonija Jozić koje su se zahvalile članovima KUD-a Zavičajno društvo „Rama” Pleternica na organi-

zaciji ove smotre i trudu da sačuvaju običaje, i svoje ali i tuđe.

Na ovoj tradicionalnoj manifestaciji nastupilo je jedanaest folklornih društava i skupina iz Požeštine, Slavonskog Broda i Zagreba, te iz inozemstva (Bosna i Hercegovina).

Društvo „Rama” oduševilo je posjetitelje izvedbom igrokaza „Prosidba”, a pljeskom su popraćeni nastupi pleterničkog KUD-a „Orljava”, te KUD-ova „Češka Beseda” i „Ivo Čakalić” iz Kaptola, „Češke Besede” iz Bjeliševca, Folklorne skupine „Kolo” iz Zagreba, KUD-a „Smilje” i Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina” iz Slavonskog Broda. Gosti iz inozemstva bili su iz Bosne i Hercegovine KUD „Tamburica” iz Koraća i Izvorno folklorno društvo „Župa potkraj-Turbe”.

Nakon održane manifestacije, gradonačelnica Marija Šarić je uručila zahvalnice i prigodne darove predstavnicima izvođača, a Jure Vidakušić je zahvalnicu i dar uručio Gradu Pleternici za podršku u organizaciji. Za sve sudionike 16. međunarodne smotre folklora „Običaji starog zavičaja” priređena je zajednička večera u prostoru Vatrogasnog doma DVD-a Buk gdje su članovi društava imali prigodu za međusobno upoznavanje, razmjenu iskustava i zabavu uz pjesmu i ples.

Nikola Zastrižni

NASTUP „KARPATA“ NA MEĐUNARODNOJ SMOTRI FOLKLORA U DELNICAMA

Članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana odazvali su se pozivu Kulturno-umjetničkog društva „Delnice“ iz Delnica sudjelovati na međunarodnoj smotri folklora dana 25. studenog 2023. godine.

Smotru je, kako to i obično biva, otvorio domaćin, folklornom skupinom koja je izvela tri pjesme Gorskog kotara. Nakon domaćina svoj nastup predstavili su članovi KUD-a „Donji Vidovec“ izvornim međimurskim kolom.

Uslijedio je nastup pjevačke skupine KPD Ukrajinaca „Karpati“ s tri ukrajinske pjesme. Program je nastavilo Hrvatsko kulturno društvo „Međimurje“ iz Ljubljane svojom folklornom i tamburaškom sekcijom izводеći splet međimurskih pjesama i plesova. Na scenu je potom stupila plesna skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ plešući ukrajinski narodni ples „Kozáčok“, koji je nastao u zaporiskim stepama. Glazbenu podlogu za ovaj ples prvi je puta skladao skladatelj Dusjaški u 17. stoljeću. Elementi ovoga plesa pojavljuju se i u francuskom baletu, a svjetsku slavu dobiva u 19. stoljeću, kada se ples modernizira i pleše u većim skupinama izvođača kao poznati narodni ples sa prostora Ukrajine.

Voditelj programa pohvalio je plesače te na kraju izrazio žaljenje ukrajinskom narodu za sadašnje stanje u Ukrajini te

dao podršku ukrajinskom narodu u borbi protiv ruske agresije. Posebno je uputio i poznati pozdrav „Slava Ukrajini!“ na koji su izvođači plesa odgovorili pozdravom „Herojam slava!“.

Kod dodjele zahvalnica na kraju programa, predsjednik „Karpata“ Ivan Semenjuk se zahvalio domaćinu na pozivu i prilici prikazivanja ukrajinske kulture u Gorskom kotaru, te dodao kako je sadašnje stanje u Ukrajini nastavak agresije na ovu državu, koja je u većoj mjeri od strane ruskih vlasti učinjena i 1932./33. godine takozvanim Gladomorom kada su milijuni Ukrajinaca umirali umjetno izazvanom nestašicom hrane, a sjećanje na taj nemili događaj obilježava se svake četvrtke subote u mjesecu studenom diljem svijeta.

Nakon prikaza spleta pjesama i plesova Hrvatskog zagorja u izvedbi domaćeg KUD-a, splet međimurskih plesova izveli su i pripadnici KUD-a Donji Vidovec, a tada je plesna skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ otplesala ukrajinski narodni ples „Hopak“ koji potiče iz vremena zaporiskih kozaka a sastoji se od više naglih skokova i izvođenja akrobacija po čemu je i dobio svoj naziv. Elementi ovoga plesa inkorporirani su i u istočne borilačke tehnike.

Vokalna skupina DIM u pratnji tamburaške sekcije iz Donjeg Vidovca otpjevala je dvije pjesme, a na kraju su svi izvođači otpjevali pjesmu „Gorski kotare moj“.

Ivan Semenjuk

U VUKOVARU PREDSTAVLJENA SLIKOVNICA „DJEVOJČICA SA ŠIROM OTVORENIM OČIMA“

U Ukrajinskom domu u Vukovaru u organizaciji UKPD „Ivan Franko“ Vukovar 14. studenog 2023. predstavljena je slikovnica „Djevojčica sa širom otvorenim očima“.

Slikovnicu je izdala Europska komisija kako bi podigla svijest o izazovima s kojima se suočavaju djeca koja su uslijed rata u Ukrajini potražila utočište u zemljama EU-a, uključujući Hrvatsku. Namijenjena je djeci, roditeljima, odgojiteljima i nastavnicima, ali i svima koji se susreću s djecom iz Ukrajine, a nosi snažnu poruku suosjećanja, solidarnosti i podrške.

O slikovnici je govorila Marija Semenjuk Simeunović,

tajnica Ukrajinske zajednice RH. Uputila je prisutne na link na kojemu mogu pročitati knjigu u elektronskom obliku na hrvatskom i ukrajinskom jeziku, te da u Ukrajinskom domu mogu posuditi knjigu na oba jezika i u tiskanoj verziji. Priču o izbjeglici iz Ukrajine koja se u svojoj novoj školi u Hrvatskoj sprijateljuje s djevojčicom koja zamjećuje da joj je potrebna podrška, usporedila je sa svojim osobnim iskustvom iz Domovinskog rata u Hrvatskoj kada je imala 11 godina. Kroz ova iskustva saznajemo kako obratiti pažnju na osobe koje bježe od rata i olakšati im integraciju u novu sredinu. Istaknula je kako je slikovnica koristan alat koji može poslužiti u razgovoru s djecom na njima prilagođen i pristupačan način, o utjecaju rata na djecu iz Ukrajine, pomoći im da bolje razumiju situaciju iz koje dolaze i obzirnije im pristupe.

Po završetku promocije predsjednik UKPD „Ivan Franko“ Vukovar Stefan Bojko pozvao je prisutne da upale jednu svijeću za sve žrtve u Domovinskom ratu u Hrvatskoj i jednu svijeću za sve stradale u ratu u Ukrajini, kako bi tijekom predstojećih dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata, plamenove svijeća na prozoru Ukrajinskog doma, poput ove djevojčice sa širom otvorenim očima kojoj ništa ne promakne, vidjeli prolaznici, prisjećajući se žrtava za slobodu, s molitvom da se rat i stradanja nikad ne ponove.

Štefica Vojnović

KATARINSKI SAJAM U SLAVONSKOM BRODU

U četvrtak, 23. studenog 2023. sudionicima Katarinskog sajma predstavili su se članovi dječje folklorne sekcije i članovi folklorne sekcije mladeži Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda i bili nagrađeni dugotrajnim aplauzom.

Inače ovaj, 26. po redu Katarinski sajam održan je od 23. do 26. studenog u Športskoj dvorani "Vijuš" u Slavonskom Brodu. Na sajmu su posjetitelji mogli pronaći mnoge izlagače i ugostitelje koji su predstavili svoje usluge, no ove godine

bio je veoma bogat kulturni i folklorni program s nastupima Gradske limene glazbe „Željezničar“, ženskog vokalnog ansambla „Viojlice“, Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“, školskih tamburaških sastava te brojnih kulturno-umjetničkih društava. Također je održana gastro manifestacija „Kuhajmo slavonska jela uz mogućnost degustacije te „Čvarkijada“.

Na platou ispred dvorane „Vijuš“ Udruženje obrtnika Slavonski Brod prezentiralo je stare zanate (kovač, opančar, lončar, remenar, čipkarica), a održane su i edukativne dječje radionice i predstave te prezentacija rukotvorina djece iz brodskih vrtića.

Treba napomenuti da je još davne 1769. godine grad Slavonski Brod dobio pravo da organizira četiri velika godišnja sajma. Najveći i najpoznatiji bio je upravo Katarinski sajam na koji je dolazilo mnoštvo obrtnika iz cijele Slavonije i drugih krajeva Hrvatske te mnogih mjesta Bosanske Posavine, a sajam je obnovljen 1996. godine. Glavni organizator sajma je Grad Slavonski Brod, industrijsko, kulturno, sveučilišno, upravno, sudsko i financijsko središte Brodsko-posavske županije, po veličini i značaju drugi grad u Slavoniji a sedmi po veličini u Republici Hrvatskoj.

Nikola Zastrižni

„S PJESMOM ZAJEDNO“

U Bukovlju održan III. susret zborova

U organizaciji Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Taras Ševčenko“ Kaniža održana je 2. rujna XVII. tradicionalna manifestacija pod nazivom „Tuđem se učite i svoga se ne stidite“. Manifestacija je posvećena istaknutom književniku Tarasu Ševčenku čije ime nosi ukrajinska udruga u Kaniži. Svečani program je održan u novom Domu, uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine RH i Općine Bebrina. U sklopu manifestacije predstavljena je izložba slika članova Udruge i dječjih likovnih radova.

Prije samog početka kulturno-umjetničkog programa, sudionici i gosti položili su vijence za sve poginule branitelje u Domovinskom ratu i za sve poginule u sadašnjem ratu u Ukrajini.

Ispred spomenika u Kaniži služena je panahyda za heroje koji su dali svoj život za slobodu svoje domovine. Panahydu su služili o. Andrij Lučyn iz Kaniže i o. Nikola Stupjak iz Lipo-

vljana. Ispred Općine Bebrina vijenac su položili načelnik i njegov zamjenik, a ispred UKPD „Taras Ševčenko“ mladi članovi.

Na manifestaciji su sudjelovali predstavnici sedam kulturnih društava i učenici OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina, područne škole iz Kaniže i Šumeća.

Svojim su nastupima program uveličali: KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana, UKPD „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda, KUD „Šokica“ iz Slobodnice, KUD „Paklenica“ iz Paklenice, KUD „Hruševac Kupljenski“ iz Hruševca Kupljen-skog te muslimansko društvo iz BiH KUD „Mladost“ iz Bosanske Otoke.

Nakon kulturno-umjetničkog programa domaćini su organizirali gostima druženje uz ukrajinske i hrvatske pjesme.

Nikola Zastrižni

У ОСІЄКУ ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ

День української писемності та мови з 1997-го року щорічно в Україні святкували 9 листопада. Цьогоріч Україна вперше відзначала День української писемності та мови 27 жовтня, а перенесення відзначення події пов'язане з переходом на новоюліанський календар, бо дата встановлення свята визначена у день пам'яті Преподобного Нестора-Літописця.

З нагоди цього важливого для кожного українця свята, члени Українського культурно-просвітнього товариства

ім. Лесі Українки міста Осієк зустрілися 4 листопада 2023 року і пригадали як українці (українські поети, художники, політичні діячі, тощо) у всі часи намагалися зберегти та популяризувати рідну українську мову. Діти співали патріотичні пісні та декламували вірші про українську мову.

Після короткої програми, голова товариства Оксана Мартинюк подякувала всім членам, які виділяють свій вільний час для «української справи» та найактивніших нагородила Подяками за вагомий внесок у збереження, розвиток та промоцію української мови і культури на теренах Республіки Хорватія. Пані Оксана зазначила, що з року в рік наша мова збирає все більше справжніх прихильників і що наші діти є доказ тому, що українська мова буде жити вічно.

Після урочистостей, наймолодші члени товариства та всі присутні почастувалися смачними тортами та порозмовляли про майбутні плани.

Давор Лагудза

„KARPATI“ IZ LIPOVLJANA NA ADVENTSKOM SAJMU

U organizaciji Općine Lipovljani 10. prosinca 2023. godine u centralnom parku organiziran je Adventski sajam sa puno izlagača i promotora svojih zanimljivih proizvoda. U sklopu sajma organizirano je prikazivanje i ponuda gastronomskih jela nacionalnih manjina koje organizirano žive u Lipovljanima. Tako su svoja nacionalna jela na adventskoj priredbi prikazali i ponudili Češka beseda, Matica slovačka te Kulturno-prosvjetno društvo Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani.

Na pozornici u parku pjevačka skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ predstavila se ukrajinskim božićnim pjesmama koljadama „Oj u Veflejem“, „Tyha nič“ i „Oj, pidemo pane brate“ za koje je nagrađena velikim pljeskom. Osim pjevačke skupine „Karpata“, nastupili su i pjevači KUD-a „Lipa“, djeca dječjeg vrtića iz Lipovljana, dječja i stariji zbor Češke besede Lipovljani, učenici OŠ „Josip Kozarac“ Lipovljani, Udruga umirovljenika te „Lira“ Lipovljani.

Ivan Semenjuk

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДКИ НА ФЕСТИВАЛІ «АДВЕНТ У ВУКОВАРІ»

Адвент – це передсвятковий період у році коли з нетерпінням у доброті й надії очікуємо одне з трьох найбільших християнських свят – Різдво Христове. Цей період у сучасному світі проходить у дусі різдвяних та новорічних концертів, ярмарків, фестивалів тощо.

Так і в Хорватії, на запрошення Міської ради міста Вуковар, Українське культурно-просвітне товариство імені Івана Франка м. Вуковар взяло участь у 26-у фестивалі «Адвент у Вуковарі», який цього року проходить під гаслом «Радість очікування».

У рамках чотиритижневого фестивалю «Адвент у Вуковарі» 9-10 грудня 2023 року проходили концерти під назвою «Різдво разом», в яких брали участь національні меншини Вуковара: австрійська, німецька, русинська, угорська та українська.

Українську національну меншину Вуковара на головній площі міста 9 грудня 2023 року представили члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка Вуковар. Український народний хор під керівництвом Марка Пепчака виконав українські народні колядки, які на теренах Хорватії звучать уже більше 130 років.

Давор Лагудза

PROSLAVA SVETOG NIKOLE U CRKVI

ZAGREB

KORENICA

OSIJEK

SPLIT

KANIŽA

ŠUMEĆE

«МИКОЛАЙ, МИКОЛАЙ, ТИ ДО НАС ЗАВІТАЙ...»

«Поштова марка в Україні Святий Миколай захищає Миколаїв» авторства Юрія Журавля

Так співали учні, які вивчають українську мову і культуру в школі в Липовлянах. Цю пісеньку вони співали своєму улюбленому Святому та вітали його віршиками разом із наймолодшими членами Культурно-просвітнього товариства українців "Карпати" в Липовлянах. „Мій святецький Миколаю, приходи скоріш, благаю. Я до тебе помолюся і тихенько пригорнуся. Щастя дай моїй родині і коханій Україні!“

Тетяна Ласик Жагар

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ В СЕРЦІ ХОРВАТІЇ

Весь рік і особливо напередодні різдвяних свят діти з нетерпінням чекали на свято Св.Миколая.

6 грудня в Загребі діти і дорослі зібралися в Греко-католицькій церкві св. Кирила і Мефодія, де Святу Літургію правив владика Крижевацький монс. Мілан Стіпіч та

парох о. Ненад Крайчич. Після літургії присутні насолодились музичними творами у виконанні ансамблю товариства «Галичина» з Карловця, а діти отримали подарунки з нагоди свята, які забезпечила Крижевацька єпархія.

9 грудня в Українському домі зі святим Миколаєм (А. Повар) прийшли поспілкуватися діти, які отримали корисні подарунки, смаколики з самої України та сувеніри, зроблені членами Етнографічної секції УГМЗ! Учасники дитячої групи Театральної секції УГМЗ порадували гостей чудовою виставою. Усіх дітей неможливо зібрати в одному місті. Тому святий Миколай в Загребі завітав і в товариство «Червона калина» та навіть за межі міста. В околиці Загреба, Великій Гориці, діти зібрались на різдвяну майстерку, де їх і застав з привітаннями Св. Миколай (А. Павлешен).

А по дорозі в столицю Хорватії Св. Миколай (О. Роговський) завітав в Рієку, де привітав дітей на фестивалі різдвяних пісень «Щедрик, щедрик».

Марія Помазан

ЯСКРАВИЙ ПРИКЛАД МИЛОСЕРДЯ

У Осієку, в урочисто прибраній кімнаті Денного центру Осієк, для наймолодших членів Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки дорослі підготували казкове свято на честь благодійника Святого Миколая. Діти, які цілий рік презентували українську культуру на теренах Хорватії, і цього разу підготували чудовий концерт. Наймолодші члени товариства заспівали декілька пісень про Святого Миколая та про Україну, затанцювали два таночки та розповіли прекрасні сучасні вірші про Святого Миколая, в яких звернулися до Чудотворця з проханням допомогти укра-

їнським воїнами обороняти свою Батьківщину та захистити Україну від злих ворогів.

Голова УКПТ ім. Лесі Українки Оксана Мартинюк наголосила, що 6 грудня не лише свято Миколая, а й День Збройних Сил України, і що сьогодні найкращі сини і доньки України борються в Збройних Силах за свободу і незалежність України і ми не сміємо забувати про це. На честь ЗСУ дівчата заспівали пісню Наталії Май «Українонько моя».

За збереження української мови, культури, традицій, Святий Миколай нагородив дітей подарунками.

Тетяна Ласик Жагар

BLAGDAN SVETOG NIKOLE U SLAVONSKOM BRODU

U Radničkom domu u Slavonskom Brodu, 5. prosinca 2023. godine u povodu spomendana Svetog Nikole, Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ukrajina” i župa Uzvišenja Svetog Križa iz Slavonskog Broda su organizirali dodjelu prigodnih darova najmlađim članovima Društva koji marljivo dolaze i vježbaju dva puta tjedno te na visokom nivou predstavljaju ukrajinsku kulturu, posebno ukrajinski narodni ples, ali i djeci prognanih osoba iz Ukrajine koji borave na području grada i županije.

Članovi UKPD „Ukrajina” su roditeljima, djedovima i bakama otplesali nekoliko ukrajinskih plesova s kojima nastupaju diljem lijepe naše Hrvatske.

Djeca su bila veoma uzbuđena i oduševljena dolaskom svetog Nikole i dobivenim darovima koje je većina njih odmah otvorila i konzumirala.

Nikola Zastrižni

«ЙДЕ СВЯТИЙ МИКОЛАЙ, ТИ ДОБРОМ ЙОГО СТРИЧАЙ»

День Святого Миколая є невід’ємною частиною української культури, одне з найулюбленіших свят українців. Адже Святий Миколай - святий, який творить справжні дива, за єдиної умови - усі бажання повинні бути добрими, на користь людям. Святий Миколай за свою добродійну любов і щедре милосердя вічно живе в серцях людей. Його любов символічно оживає в дні його святкування по цілому світі, коли він обдаровує дітей дарунками. Для всіх він став символом щирої любові до ближнього.

Полюбляють це свято і дітлахи в Хорватії. Саме з цього приводу наймолодші члени українського товариства з Вуковара зібралися 2 грудня, в Українському домі. Програму чарівного і святкового дійства підготувала з дітьми проф.Тетяна Кочнева Рамач. Вірші і пісні про Миколая, сучасні українські танці у виконанні членів дитячої групи «Сонечко» сяяли променями щирої радості, світлої надії, безмежним добром та міцною вірою в доброту. Кульмінаційною точкою святкової програми була театральна вистава «Світло не згасне ніколи», яку

майстерно виконали діти, залишивши глибокий слід у душах глядачів.

Чарівну атмосферу свята надав Святий Миколай - Івіца Кшеві, який віртуозно виконав свою роль чудотворця. Святий Миколай в цьому році і співав і вчив діток танцювати, адже Івіца зазвичай майстерно веде танцювальний гурток у Славонському Броді. Чудотворець лагідно і невимушено спілкувався з дітьми і звичайно дарував всім подарунки.

На святі Миколая були присутні поважні гості: заступниця представниці української національної меншини ВСО Олеся Рагуж, представник української національної меншини міста Вуковар Івіца Шарик, парох греко-католицької церкви Христа Царя о. Олег Закалюк.

Фінансову підтримку свята надали представники української національної меншини міста Вуковар і ВСО Івіца Шарик і Тетяна Кочнева.

Наслідуймо добро і вчинки Святого Миколая! Нехай цей день стане для всіх прикладом Милосердя, Доброти, Прощення, Любові до ближніх.

Тетяна Рамач

UKRAJINSKA PJESMA NA ŠKOLSKOJ PRIREDBI ZA BLAGDAN SVETOG NIKOLE

U Šumeću je 6. prosinca 2023. godine održana dječja priredba posvećena dobročinitelju, svetom Nikoli. U svečanom programu sudjelovali su učenici područne škole Šumeće od 1. do 4. razreda.

U prepunoj dvorani Doma u Šumeću mali sudionici su izveli igrokaz, recitali, pjevali. Učenici mlađe skupine koji pohađaju nastavu Ukrajinskog jezika po Modelu C u OŠ „Antun Matija Reljković“ Bebrina, područna škola Šumeće otpjevali su veselu pjesmu o svetom Nikoli na ukrajinskom jeziku. Učenici koji izučavaju ukrajinski jezik u školi

ujedno su i članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Andrij Pelih“ Šumeće te tijekom cijele godine prezentiraju ukrajinsku kulturu diljem Hrvatske. Djeca su naučila puno ukrajinskih pjesama i plesova koje s velikom ljubavlju prikazuju na kulturnim događanjima u organizaciji kako ukrajinske tako i drugih nacionalnih manjina koje djeluju na području Hrvatske.

Za rad, učenje, strpljenje i očuvanje tradicija svojih predaka sveti Nikola je nagradio djecu poklonima.

Oksana Martinjuk

DOČEK SVETOG NIKOLE U LIPOVLJANIMA

I ove godine, dobročinitelj djeci, sveti Nikola nije zaboravio posjetiti dobru djecu koja su to zaslužila, te im donijeti zaslužene poklone za njihov cjelogodišnji dobar rad u promicanju ukrajinske kulture.

Večernji program 2. prosinca 2023. godine vodila je članica KPD Ukrajinaca „Karpati“ Anamarija Nerad, te nakon pozdrava upućenih djeci i prisutnim roditeljima najavila nastup djece koja izučavaju ukrajinski jezik pri Osnovnoj školi Josipa Kozarca u Lipovljanima. U organizaciji i vođenju njihove nastavnice Tatjane Žagar, djeca su otpjevala pjesmicu

posvećenu svetom Nikoli sa molbom da ih posjeti i donese darove. Nakon otpjevanje pjesme, uslijedilo je recitiranje.

Uz pratnju na harmonici Anamarije Nerad otpjevali su i dvije pjesme o svetom Nikoli i igrokaz u kojemu se prikazao i Krampus.

Nakon njihovog nastupa, uslijedila je podjela paketića dobroj djeci, članovima Karpata, djeci koja izučavaju ukrajinski jezik pri Osnovnoj školi u Lipovljanima te djeci prognanih Ukrajinaca koji žive u Lipovljanima.

Ivan Semenjuk

U LIPOVLJANIMA ZAPOČELO OBILJEŽAVANJE 400 GODINA MUČENIŠTVA SVETOGA JOZAFATA

Grkokatolička vjerska zajednica u Hrvatskoj okupljena u Križevačku eparhiju, započela je obilježavanje jubileja 400 godina od mučeništva i smrti sv. Jozafata, ukrajinskog sveca. Početak obilježavanja u Hrvatskoj održan je u Lipo-

vljanima, u grkokatoličkoj župnoj crkvi sv. Ane, a obilježen je trodnevnim vjerskim slavljem od 20. do 22. listopada 2023. godine. Obilježavanje jubileja mučeništva i smrti sv. Jozafata nakon Lipovljana nastavilo se trodnevnica u Osijeku, Slavonskom Brodu, Bukovlju, Gornjim Andrijevcima, Magić Maloj, Sibiru i Šumeću, a završilo 26. studenog u grkokatoličkoj župi Kaniži.

Završna liturgija u Lipovljanima održana je u nedjelju, 22. listopada. Vodili su ju otac Andrej Savjak, promicatelj mučeništva sv. Jozafata iz Lavova i svećenik Nikola Stupjak, župnik grkokatoličke župe Lipovljani. Uz vjernike, liturgiju je pratio župni crkveni zbor kojega je vodila Ankica Holovčuk iz Lipovljana.

O životu i mučeništvu ukrajinskog svećenika koji se zalagao za jedinstvo s rimokatoličkom crkvom, te o razlici između pravog i površnog vjerovanja u Boga, nadahnuto je govorio otac Andrej Savjak. Liturgija je završila vjerničkom poniznošću spram moćima mučenika.

Ivan Semenjuk

SVEČANOST U GRKOKATOLIČKOJ CRKVI U KANIŽI

U nedjelju 26. studenoga u crkvi Rođenja Presvete Bogorodice u Kaniži održana je Arhijerejska sveta liturgija koju je predvodio biskup križevački Milan Stipić uz suslužnje eparhijskih svećenika prigodom 400. obljetnice smrti svetog Jozafata, nadbiskupa Polockog i posvećenja novog ikonostasa i obnovljenog prijestolja. Uz biskupa su za oltarom bili župnik župe Kaniža i upravitelj župe Šumeće o. Andriy Luchyn, slavonskobrodski župnik o. Aleksandar Hmilj, župnik župe Metlika u Sloveniji o. Ivan Skalivskyi, o. Andriy Savyak iz Križevaca, o. Miroslav Barničko iz Ukrajine, te đakoni o. Antonije Pajić, o. Livio Marijan i o. Robert Čabraja.

Liturgiju su svojim pjevanjem uljepšali domaćini, kanižanski zbor pod vodstvom Bare Kava i gosti, ukrajinski bogos-

lovi koji studiraju u Rimu. Larisa Jurkiv čitala je Evanđelje. Liturgiji su nazočili i predstavnici UKPD-a „Taras Ševčenko“ iz Kaniže, predvođeni voditeljem Mariom Hasom, koji su bili obučeni u ukrajinsku narodnu nošnju, a to su mladi koji čuvaju tradiciju ukrajinskog naroda, posebice kroz plesove. U spomen na ovaj događaj, ikona svetog Jozafata koja je donesena iz Ukrajine, ostat će u crkvi Rođenja Presvete Bogorodice u Kaniži.

Na svetoj liturgiji osim važnih gostiju iz redova crkvene zajednice nazočni su bili načelnik Općine Bebrina Ivan Brzić te njegovi suradnici.

Za vjernike je to bio događaj od velike važnosti jer je na HRT-u bio izravan prijenos liturgije, a uz sudjelovanje velikog broja vjernika iz drugih župa koji su došli molitveno podržati našu župu u ovom svečanom događaju, časne sestre iz Slavonskog Broda, Osijeka i Križevaca.

Župa Kaniža postoji više od stoljeća, danas broji 40-ak vjerničkih obitelji, uglavnom starijih doseljenika iz Ukrajine i njihovih potomaka. Toliko ih ima i u susjednom selu Šumeću, čijom crkvom također upravlja kaniški župnik o. Andriy Luchyn koji je s obitelji prošle godine došao iz Ukrajine. Župljani sela Kaniža lijepo su prihvatili novog svećenika i pomažu mu u svemu. Također, pomogli su mu u pripremi ovog velikog događaja. Svojoj su crkvi u Kaniži darovali i novi ikonostas kojega je posvetio biskup Stipić.

Za proslavu jubileja mučeništva svoga nebeskog zaštitnika sv. Jozafata, grkokatolički ukrajinski vjernici duhovno su se pripremali proteklih mjesec dana sudjelujući u svim župama Slavonskog dekanata u molitvenim programima i svetim

liturgijama na čast svetom Jozafatu, čije se neraspadnuto tijelo čuva u bazilici svetog Petra u Rimu. Komadić njegova tijela izložen je i u relikvijaru koji je putovao po svim grkokatoličkim župama i pred kojim su vjernici imali prigodu moliti.

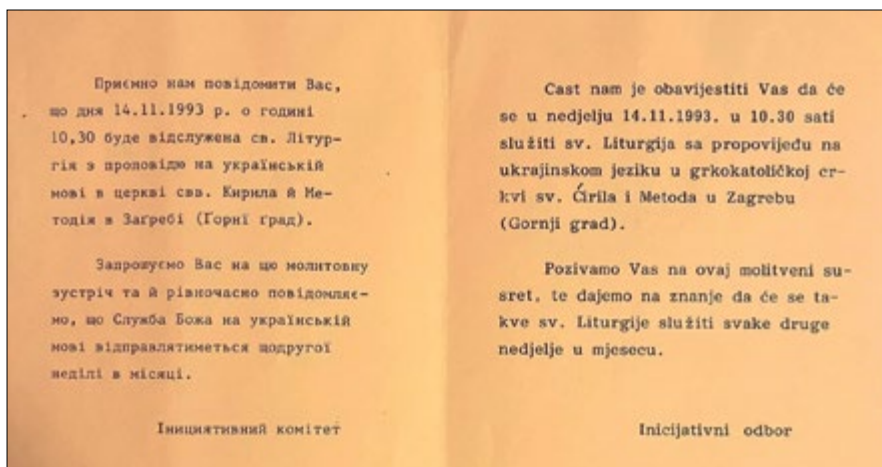
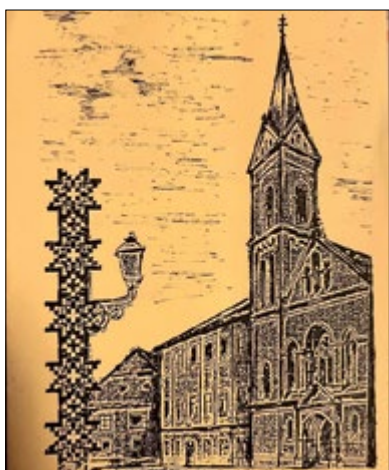
U Kaniži već 20. godina djeluje Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Taras Ševčenko“ čiji je član i novi župnik koji ih podržava u svemu i pomaže u njihovom radu. Članovi Društva također su sudjelovali u ovom velikom događaju predstavljajući ukrajinsku narodnu nošnju i dokazujući koliko im je stalo do vjere i duhovnih tradicija. Kanižani su sretni što se taj događaj prikazivao i na HRT-u jer do sada nisu imali prigodu prikazati svoje iako malo ali složno selo. Taj događaj ostat će svima u sjećanjima, ne samo sudionicima nego i najmlađima.

Mirjana Has

30 GODINA SVETE LITURGIJE NA UKRAJINSKOM JEZIKU PRI ŽUPI SV. ĆIRILA I METODA U ZAGREBU

Povijesni datum za Ukrajince grada Zagreba

Od 14.11.1993. g. u redovitom rasporedu služi se pjevana sv. Liturgija i to na ukrajinskom jeziku. Napjev je „Halicki“, koji su naši predci sačuvali doselivši se prije 120-130 godina iz Ukrajine na prostore Hrvatske i Bosne. Sv. Liturgiju sa propovijedi predvodio je posebno cijenjeni i voljeni od svih vjernika o. Petar Repčen (1949-2018).

Pjevanje je vodio Aleksa Pavlešin zajedno s vjernicima. Crkva je bila puna vjernika, a mnogi su i stajali. Među nama mnogih više nema. Vičnaja Pamjat'!

Bilo je hladno, mraz i snijeg. Dan ranije na tržnici „Dolac“ htjela sam kupiti cvijeće za crkvu. Skoro nije bilo ništa od prehrambenih proizvoda, a od cvijeća male žute krizanteme - „gumbeki“ kojih danas više nema za kupiti.

Bio je Domovinski rat i ciča zima... Po završetku sv. Liturgije otišli smo u župnu dvoranu na čašicu pića i razgovor gdje nas je dočekaio tadašnji župnik o. N. Kekić, a današnji biskup u miru. Otišli smo kući po ulicama snijega i... Spontano sam pozvala u moj stan, jer sam blizu stanovala (Tkalčićeva ulica) moje tada i sada životne prijatelje i suradnike, Borisa Graljuka sa suprugom Nevenkom i njegovog brata

mog nikada zaboravljenog Emilijana Graljuka s kojim sam išla popisivati sve ukrajinske obitelji po kućama, neznajući da je bolestan i to teško, ne pokazujući slabost, bodreći mene na svakom koraku... S njim i njegovu suprugu Zitu.

U stanu sam imala samo za jesti mali, okrugao, kukuruzi kruh, nekog špeka - „solonenke“, sira i flašu ukrajinskog zakarpatskog konjaka i kave.

Nezaboravna za mene i najsvećenija gozba!

Sv. Liturgije na ukrajinskom jeziku, i to po redovitom terminu rasporeda održavale su se sve do epidemije Korone i potresa 2020. godine, a mi, vjernici redovito družili u župnoj dvorani uz, priređen od naših hospodenjiv (domaćica), kolače, kavu i sok, bilo je tu i pića za muški rod (ne može se bez horilke).

I sada se ponovno sastajemo i Boga slavimo uz druge rasporede koji se ne objavljuju... Sa vjerom i nadom u Božju pomoć da će doći i bolja-druga vremena.

Slava Isusu Kristu! Slava na vike i vikove!

Marusja Jurista

Obrada teksta Irena Jurista Nagy

